

Herrn
Prof. Dr. Gajári Aladár
2. Priesterseminar
7000 CHUR 2

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IV. évfolyam 4. szám (4. Jahrgang Nr. 4.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1972 április 1.

Itt van közöttünk az Ur!

Négy evangélista is írásba foglalta Krisztus szenvedésének és kereszthalálának történetét olyan tárgyias hűséggel és megrázó erővel, hogy két ezer év óta tanúi vagyunk egy páratlan jelenségnek: a szenvedéstörténet állandóan ihleti a művészeket. Festők, szobrászok, költők, szónokok és írók mellett a zene legnagyobb mesterei is hatása alá kerülnek és halhatatlan műveket hagynak ránk, melyekben megrendülten szemlélhetjük a nagypénteki drámát.

A keleti mozaikokon Istanbultól Ravennáig a diadalmas halál gondolata üt át és nyugózi le azokat, akik értik a művészet nyelvét. Ezek a nagy művészi alkotások Krisztust úgy állítják eléink, mint aki felelősséget vállal, helyt áll szavaiért, aki szembenéz ellenségei hatalmával és jöttányit sem enged az igazságból. Megölhetik, de nem hátrál. Szent Ferenc kora óta a középkori művészek szinte napjainkig inkább a meggyötört és kínokba merült Isten-embert ábrázolják. Az együttérzés, a szenvedő iránti részvét ütözködik ki és ragyog fel műveikben. Ebbe az irányba tartozó mestermű J. S. Bach passió-muzsikája is.

Természetesen a halál és a Bach passióban kifejezett nagypénteki hangulat nem lehetett az utolsó felvonás Jézus életében. Hogyan a felkelő nap áttör az éjszaka sötétjében, a Jézus halála után támadt letörtséget, reménytelenséget is, mely ráterült az apostolokra s mindazokra, akik a Mester által hirdetett új ország eljövételét várták, fölváltotta a húsvéti örömhír. És éppen azok tapasztalhatták meg ezt elsőnek, akik Jézusnak kereszten kiszenvedett testét nagypénteken sietve sírba zárták az esti homályban.

Édesanyja és más asszonyok harmadnap sietnek a sziklába vájt sírhoz, hogy elvégezzék a balzsamozást. Ezer aggodalom közepette hagyják el a várost, hiszen a hatalmasok áldozatát, Jézust keresik, akitől ellenfelei még halálában is félnek. Talán tudták már azt is, hogy örök állnak a sírnál és nyílására is hatalmas követ hengerítettek. De azért nem félnek, sőt merészsé teszi őket az előző napok izgalma és a csüggetettségéből született kíváncsiság. Nehéz helyzetekben szívükre hallgató asszonyok többet mernek, mint józan ésszel fontolgató férfiak.

Csak arra nem számítottak, ami a sírnál fogadta őket, A sírt elzáró követ elhengerít-

tették és a sír is üres. A holttestet fedő gyalctakarók mind ott hevernek a sír belsejében. Ragyogó öltözetű hírnök szólítja őket: «Ne féljete! A Názáreti Jézust keresitek? Nincs itt, föltámadott!»

Magyar főpapi mise a Stephansdomban

König bíboros-érsek felkérésére és intézkedésére a 80 éves

Mindszenty József magyar bíboros-primás

1972 április 9-én Fehérvásárnap 10 órakor

a bécsi Stephansdomban ünnepélyes főpapi misét mutat be, melynek keretében magyar és német nyelvű szentbeszédet is mond.

A bécsi magyar egyházközség arra kéri tagjait és a város magyarságát, jelenjenek meg nagy számban a szentmisén és ezzel is mutassák meg és rójják le hálájukat a jubiláns iránt azokért a nagy szolgálatokért és súlyos szenvedésekért, amelyeket egyházunkért és nemzetünkért vállalt s Isten segítségével véghez is vitt.

Az európai főlelkész

kéri a magyar lelkipásztorokat, hogy ugyanezen a napon a magyar szentmisék alatt emlékezzenek meg mindenütt a bíboros főpásztorról és imádkozzanak a hívek érte és arra a szándékára, hogy a Nagyasszony közbenjárására a történelem Ura adja vissza népünknek a függetlenséget és egyházunknak a szabadságot.

Visszasietnek az apostolokhoz és elmondják, amit láttak és hallottak. De ezek a rendkívüli hírt bizalmatlanul fogadják. Aztán még a sírhoz futnak s akkor látják, hogy az asszonyok helyesen ítélték meg a helyzetet. És a nap folyamán Jézus többször is megjelenik: az asszonyoknak, Mária Magdolnának, Péternek és az apostoloknak. Testét nem köti tér és idő. Nem ennek a fizikai világnak törvényei szerint él és mozog. Mégis saját testével, emberi testtel toppan eléjük és lép közéjük. Megérinthetik, megtapintathatják sebhelyeit, sőt fogyaszt velük az előhozott ételekből.

Azok fölött azonban, akik nem voltak jelen, ott borong tovább a kételkedés, a csüggedés és reménytelenség. Szomorú lehangoltságban hagyja el a szent várost pl. az a két emmauszi tanítvány is, akiknek a viselkedésén az evangélista mesterien ábrázolja a nagypénteki borongást. Most is azon keseregnek, hogy a Názáreti ellenségei kezére került s sorsa lett a borzalmas kereszthalál. Pedig milyen nagy reményt helyeztek belé, mikor látták sikereit, csodáit; biztosra vették, hogy ő szabadítja meg Izraelt ellenségeitől.

Mint ismeretlen vándor csatlakozik hozzájuk Jézus, és az írásokból fejti meg és érteti meg velük, hogy a Messiás útja előre el volt rendelve és azon az úton kellett végigmennie, amelyen isteni előrendelés folytán szenvedés és halál lett osztályrész. Mikor ezeket hallják, megnyílik a szemük és még inkább, mikor felismerik Jézust a kenyérszegénységben. A megdicsőült Krisztussal való találkozás eloszlatja a nagypéntek keserű borongását és elcsüggesztő érzésvilágát. A félnék és ingadozó, sőt menekülő férfiak halált megvető apostolokká válnak, akik valamenynyien készek húsvét után életüket is feláldozni Krisztusért. Ennek a változásnak egyetlen és értelmes magyarázata, hogy Jézus valóban föltámadt és ők látták megdicsőülten a kereszthalál után.

Ezt a hallatlan történeti tényt fejezi ki a liturgia és a művészet azzal, hogy a nagypénteki szomorúságot és gyászt meg a passió-muzsikát diadalmasan fölváltja a húsvéti örömeinek. Aki hallotta pl. Mozart Exultate-jubilante motettájában az örvendező Alleluját, vagy Bach h moll miséjének a sírbatételt követő megkönnyebbülést hozó hangját, könnyes szemmel vallja: Nem a halálé a végső szó: itt van közöttünk az Ur, föltámadott!

MGR. GIANONE EGON

Ketrecben

Ha ma éjjel valami rossztréfájú angyal végigsuhanna glóbusunk fölött s megpiszkálna valamit a retinánkban, néhány fokkal idebb húzná a látó-berendezésünket, a világoosság helyett a meleget érzékelné a szemünk. Így valahogy.

Hajnali hatkor hiába húzzuk föl az ablak-redőnyt. Pirkadat ellenére nem szürkül az ég-alja. Azaz, dehogynem. Épp úgy pazarlódnak az érkező nap szín színfómái, csak a szemünk nem látja többé. Fölkattintott asztalilámpánk miatt se kell hunyorognunk. Botorkálva gyufa után tapogatózunk. Hiába serceg. Cseppalakú lángja nem villan föl a sötétben. Televízióknak csak a hangja szól. A folyosón ajtócsapkodás. Gyertyáért kiáltoznak. Hálócipős, pizsamás ébredőzök a szemüket tapogatják. Borzalmas rikolyok: megvakultam! Fölcsattan a konok hírhallgató rádiója, hiába leplezi idegességét a bemozdó; figyelmeztetjük hallgatóinkat, ma virradóra érthetetlen szembaj árasztotta el az emberiséget. Tudósaink máris keresik, mi okozta, hogy életünkben eltávozott a fény és árnyék. Maradjanak otthon! Az általános sötétség zürzavarba kuszálta gyárainkat, üzleteinket. Autóbuszok, vonatok leálltak. Próbáljanak alkalmazkodni a váratlan adottságokhoz, míg megtaláljuk kínos helyzetünkben a kiutat.

A fehér szín a vöröstől az ibolyáig keveréke kialudt. A testek felületéről áradó hideg-meleg fokozatok a látásunk tárgya. Bizonyos műszereink eddig is rögzítették a hőszűrészt. Lefényképezték. Attették a fehérfény színskálájába. Magasból a villámok magmája még a ködön át is elszínezi a fölvevő gép érzékeny lemezét. Sötétben is mozoghattunk megfelelő masinával. Nincs szükség rá többé. A szemünk megváltozásának köszönhetjük, hogy külföldi szállodában nem tévesztjük össze az idegen föllírású vízcsapokat. A forró másnak tetszik mint a hűs. Fölösleges megnyalozott ujjunkkal tapintani a villanyvasalót: elég meleg-e már. A vas tüzeségét látom. Most is látok, de másként látok. Mászínű, fantasztikus világba kerültem. Használóba, mint mikor üvegcserepen át hunyorogtam. Mivel az abszolút zéró a -273 fok, minden tárgy raktároz magában hőt. A mai sorsfordulós éjszakáig ezt próbálgattuk átcsereelni színné. Most pedig teljes gőzzel kutatjuk a módját, hogy újból rámosolyoghassunk eltűnt színárnyaszíneinkre. A nappal és este különbsége nem a napkorong ragyogása, hanem az általa okozott fölmelegedés és lehűlés szerint cserélődik.

Egy-két hetes káosz után beletörődünk, hogy nincs napkelte és alkonypír. Az öregek nehezebben szokják meg az új utat, nem tudják elfelejteni a múltat. A fiatalok most is nevetve mennek csúszkálni a jégre. Erdekes kaland csak, hogy a zöld levél és piros alma viszonya átértékelődött. Az emigrációs apa megmerevedett bükkfaszájával sohase tanulja meg tökéletesen a befogadó állam nyelvét. 8 éves fiának adja a telefonkagylót, hogy hívja föl a redőrséget ellopott autója ügyében. A gyerek szája 3 hónapon belül ugyanúgy rikkoltozott pajtásai között a labdáért, mint amilyen könnyedén akklimatizálódnak szeméidegei. A nagymama unokájával vezeteti

magát először az önkiszolgáló boltba. Az újszülötteknek problémájuk nincs. A régít nem ismerik s az a természetes, amibe belenőnek.

Ime, ilyen fura, új ruhába öltözött a világ. Pedig meg se változott, csak a mi szemünk ferdült el egy kicsikét. De bizony mondom, nem a jó angyalok közül való, aki e csúnya tréfát csinálná velünk.

Mi a világ? Agyonhasznált szó. Lusta vagyok a lexikonban utána nézni meghatározásának. Átlagemberek a gyakorlatban azt értjük alatta, amit 5 érzékszervünkkel megragadunk belőle. A kalapács nyelét, a Tiberisbe ömlő város bűzét, a kolozsvári káposzta ízét, a táj zöld kékjét, a Szilveszter-éjszaka tarka puffogását, stb. Mindez azonban alig valami részecskéje az összességnek. Több, mint a földi giliszta világa. A békaperspektíva még alantasabb. A hangya világnézeténél jóval tágasabb. A valóságnak fölmérhetetlen területe bezárul érzékeink előtt. Zsákba macska.

De jobb lenne, ha az atomok zenebonáját figyelhetnők? Ha sima asztallapom gubancá, pohár borom háborgó tengeré, szobám fala áttetsző köddé minősülne. Az óras szemgödörébe préselt lencsével igazgatja a kerekcsék labirintusát. De nem látja meg a pisztolyal rányító betörő söprő kézmozdulatait. A túl kicsinyekbe gobolyodva nem látom meg a fától az erdőt. Konbináljam át a nagyítókat távolbítatóvá, hogy élelem terüljenek a hold lankái és kráterei. Elbotlom a kilométerköbe, orromat a falba verem, kocsimmal kettőtöröm a villanypóznát. Elámítóak az Andromeda köd kanyargói. Szép, hogy egyre nagyobb átmérőjű távcsövekkel kíváncsiskodunk a végtelenbe, de a 180 cm magas, méteres lépésű ember csak természetes szemével boldogulhat.

Míg e sorokkal bajlódom, föl-föl bömböl a szalon televíziója. Nekifutok a mondatnak s az állítmányt kiveri fejemből a szindarab röheje. Foggy magyar nyelvem kimondaná a kívánt jelzőt, de a dráma halálsikolya elfeledteteti a főnevet is. Miért nem áldott meg a természet — sóhajtozom — a fejünk búbján egy daganattal, mely az elektromos hullámokat gép közbeiktatása nélkül is hatodik érzékszervként fölfoghatná. Sok század kutató energiáját megspórolhattuk volna. Süket öreg barátom a saját szobájában élvezhetné a kisugárzó állomások koncertzenéjét s a legjobb áru infantilis propagálását. Magam pedig szigetelő sapkát húzhatnék kikapcsoló gomb helyett a fejemre. Jaj de sokan még a reggeli jürdő közben is ragaszkodnánk a svájci sapkánkhoz.

Sokszor nyafogunk: miért nem sikerültebb a világ. Millió lehetőségből előállhatott volna testehezálóbb és zötyögés mentesebb is. Még szerencse, hogy nem az emberre bízott a berendezése. És melyikre? Még komédiásabb örültek házává takarosítanánk együttélésünket. De jó, hogy így van, ahogy van. Csak egy hatodik érzék még s teljessé válna a téboly. Nem igaz, németországi karmester barátom?

A japán mese szerint a majomnak szöveget, léceket, kalapácsot nyomtak a markába. Foglalatokozni kezd, rakosgatja a deszkákat, szö-

gel, kalapál s egyszercsak kalitkába kerül. Ketrecet ácsolt magának s benne rekedt.

Az állat nem tud kilépni ösztönei börtönéből. Az ember története pont az ellenkező: kitörni a természetadta fogdából. Kolombus vitorláját az ismeretlennek feszíti. Leonardo inasa még lebukik, összetöri magát, de a mai űrhajós kítüzte zászlóját elsápadt holdunkon. Az utolsó kitérőskor, mikor a visszazámoló-gép a 3-hoz ért, egy sirály repült át a TV képernyőjén. Valaki diadalmasan fölkiált: mi-csoda anakronizmus. A csavaroseszű ember ellesi a változatlan madár röptét, továbbfejleszti és áttöri a vonzóerő gátjait. A 13 éves gyerek megmosolyogja öregapánk szikratáviróját s henceg, hogy a földgolyó átlós oldalát fogja a műbolygó segítségével. A laboratóriumokban se alszanak, folyik az izgalmas hajsz a bujócskázó vírusok leleplezésére. Az anyag vagy az energia az utolsó elv: töpreng a tudós, mikor fölviannak a kiugratott atomrezecskék. Egy vilákiállítás boszorkányos gépei előtt valósággal megrettenünk. Hová? Hová? Az ember hallgatódzik a szférák jeleire, beelát a vas tömörségébe, kitapogatja a hegyek ásványait, kiszívja a sivatagok olaját, kéjenc nyelvének új izeket szakácskodik, harcol a szimatját veszélyeztető szennyeződések ellen. Eszével tökéletesíti érzékei gyengeségeit s szétfeszíti a teremtett korlátokat.

Dante Ulisses szájába adja: nem baromi lényeknek születünk, hanem, hogy kutassuk az erényt és megismerhetőt. Nincs szükség a Bibliából bizonygatni: az ember több mint az állat. A tények elsőprő erejük. Az esthajnalcsillag minden alkonyatkor befelent az éjt s végigkarcolja útját a boltozaton. Ezer évek figyelése után egy planetárium kicsiben végigjárja az égbolt mozgásait. Elemi iskolásokkal együtt ülve a mini-ég alatt megállapíthatam, hogy közülük egynek a fejében több van, mint az összes egyiptomi papokéban együtt. Már úgy nevelődik, hogy kirándulásról ábrándozik a Hold hegyeibe.

Végül egy merész kérdés. Míg feszegetjük létünk palánkjait — mint a lepkét kergető lányka — fölkiáltunk-e egyszer: megvagy. Megragadhatjuk-e az érzékeinken túl settenkedő Alkotót? Alkimista természetünk nem hagy békét. Sívárogo, lázas mohósággal szimatol, mert tudjuk, hogy itt van. Mindenki Őt keresi. Minden megtalált igazság egy darabocskája a nagy Igazságból. A kis fölfedezések összegeződnek s Feléje visznek, akibe akart és nem akart utaink torkollanak. Még az ateista is segít, mikor úgy pimaszkodik, hogy a hívő megbotránkozik s a teológus belesápad. De nekigyürkőzik, míg kibogozza a választ. Meghalt az Isten? A rosszul ismert, a félreértett. Aztán még fényesebben hűsvéti örömmel feltámad.

Sokszor incselkedik a kísértés, csak ki kellene nyúlnom, ellebbenteni a finom éterfátyolt, hogy megláthassam arcát. Bizarr gondolat gúnyolódik velem: a táguló mindenség csak lélekzetvétele Annak, akihez képest pirinyóbb vagyok, mint a tüdőben lappangó vírus. Vakító világossága áthatolhatatlan sötétség a szememnek. Csendje nem a fülemnek zenélő muzsika.

Életünk paradoxonja: csak akkorra látjuk, halljuk meg s ölelhetjük, ha megszabadultunk szemünk, fülünk, kezünk ketrecéből.

Az elvhűség példaképét — köszöntötte König bíboros Mindszentyben

Ha a bíborost, akinek — s ez nagy megtiszteltetés számomra — vendéglátó házigazdája lehetek, s akit a budapesti amerikai követségen is többször felkereshettem, ha Mindszenty bíborost valamiképpen meg akarjuk érteni, illetve személyiségét megmagyarázni igyekszünk, látjuk, hogy jellemének központjában olyan erények állanak, amelyek iránt ma nem mindenki viseltetik megértéssel.

Nem azért, mintha ezek az erények ma már többé nem lennének keresztény értékek, hanem mert századunk értékítélete sok tekintetben megváltozott. A legszembetűnőbb erény, amely ennek a Férfinak legkitűnőbb sajátja, elsősorban megalkuvás nélküli elvhűsége. És ez az erény kettős alapon nyugszik, a vallásos hit és a hazaszeretet szilárd fundamentumán.

És mivel manapság mindkét értékfogalmat többszörösen is mintegy kilúgozták és leértékelték, sokaknál nagymértékben hiányzik a megértés olyan cselekedetek iránt, amelyek hitből és hazaszeretetből fakadnak. Az ilyenek aztán másfajta, közelebb fekvő magyarázathoz folyamodnak.

Ezek úgy vélik, hogy a bíboros magatartásának oka valamiféle szervezetenként adott, konstitucionális merevség-makacsság. Vagyis magatartását biológiai értelemben igyekeznek magyarázni.

De az effajta értékítélet nem a tényleges valóságot fejezi ki, hanem sokkal inkább saját tehetetlenségünket, hogy tudniillik ennek a Férfinak a motívumait felfogjuk és megragadjuk.

Mert miképpen is fogadhatnánk el az effajta biológiai értékítéletet, mikor egy keresztény férfinőről van szó, aki meggyőződésből fordul szembe a kommunizmussal, mint-hogy annak állásfoglalása ateista és így hit és egyházellenes?

És hogyan lehetne az effajta értékszemlélettel helyesen megítélni azt a magatartást, amely a magyarországi nyilaskeresztes uralom és nemzetiszocialista időszak alatt arra készítette Mindszentyt, hogy közbelépjen zsidó embertársai érdekében, még hozzá nemcsak szavakkal, hanem gondoskodó és őt magát személyében veszélyeztető cselekedetekkel?

Hát nem sokkal inkább másvalami bontakozik ki, másfajta motívum, tudniillik a kereszténység által formált igazi humanitás, vagyis áldozatkész felebaráti szeretet? Vajon csupán egy királyhű kardinális, egy nemzeti érzéssel áthatott magyar szívóssága az, ami a sztalinista kommunizmus elleni állásfoglalásra készíti? Vajon nem a vádemelés nagyon is nyilvánvaló alibi-jét fogadjuk el, ha nem látjuk, hogy a bíboros aggódásának központja mindig és mindenkor országának Egyháza volt, amelyet annak idején sorjában megfosztottak minden támasztól, intézményétől, iskoláitól, sajtójától és egyesületétől?

Csak ha tudjuk, milyen szerepet játszott Magyarország hitéletében a «Magyarok Nagyasszonya», akinek az első keresztény király, a birodalomalapító és országépítő Szent István Magyarországot felajánlotta, csak akkor értjük meg valójában, miért hirdette meg annak idején Mindszenty bíboros a Mária-évet.

Hisz a «Nagyasszony» volt, aki a túlnyomórészt katolikus magyarság természetes nemzeti felfogása szerint ezt a magányos népet, beágyazva a szláv és germán népek tengerébe, megvédte és megtartotta a tatárok és törökök súlyos támadásai és pusztításai közepe.

És a bíboros, akinek szemében a nemzeti szellem és a kereszténység szelleme, amely az első királytól kezdve oly sok szentet adott az országnak, teljesen azonosult, a bíboros úgy látta, úgy kellett látnia, hogy a kommunizmus győzelme és a szovjet megszállás a magyarság egész lényét fenyegeti.

Soha és sehol nem tudták hiteltérdemlően bebizonyítani, hogy Mindszenty bíboros világnézetileg vagy politikailag közös frontot alkotott volna olyanokkal, akik — ilyenek mindig voltak és mindig lesznek — a kereszténységet csak saját érdekeik palástolására használták fel.

Mindszenty magatartásának indító okai, úgy vélem, mélyebbre nyúlnak. E motívumokat csak akkor közelíthetjük és sejtethetjük meg igazán, ha tudjuk, hogy Magyarország primásának funkcióját Mindszenty mindig történelmi összefüggésben tekintette, hogy a primás a jó pásztor, népének védelmezője a szorongatások idején. Mert ha hosszú és gazdag keresztényi életében félelmet láthatunk, ez mindig egyetlenegy félelem volt, aggodás azon, hogy ha elkergetik a pásztor, elszéled a nyáj. Ez az, amiért soha nem menekült el, ez az, amiért mindig maradt.

Ezt tette az első világháború után a Tanácsköztársaság idején, majd 1944-ben, amikor kötelességének érezte, hogy védelmezze embertársait, tekintet nélkül saját személyére és biztonságára. És ugyanígy cselekedett 1949-ben, amikor többen felajánlották, hogy válassza a veszélytelen emigrációt. És végül ugyanez volt a magatartása 1956-ban, amikor ismét a választás elé került, hogy menjen vagy maradjon. Maradt, és bizonyos, hogy most is élete végéig hazájában akart maradni. És éppen ezért világosan megmutatkozik előttünk egész magatartása és elvhűsége, legfőbb, legmélyebb motívuma: hűség keresztényi és papi hivatásához és elhivatottságához, amely az Úr iránti szeretetben gyökerezik.

Amiként Pál, ő is úgy látta — s ezt írta pásztorlevelében is — hogy semmi sem téphet el bennünket Krisztus szeretetétől.

Hűség meggyőződéséhez, népéhez, papi elhivatottságához, Urához és Istenéhez: mind-

ez a «vir iustus» képe, a példa, amelyre korunkban oly nagy szükség van s amiért Istennek és neki hálaival tartozunk. Boldogok vagyunk, hogy vendégül láthatjuk országunkban és reméljük, hogy még sok-sok éven át élvezheti közöttünk a békét és szabadságot itt, ebben a városban, ahol oly sok honfitársra lelt második hazára. És szeretnők hinni és kívánjuk, — érezze, hogy e városnak mily nagy szíve van.

TERTULLIANUS ÉNEKE

Mécs László verse

(Tertullianus szenvedélyesen küzdő és hívő egyházatya volt az északafrikai Karthágóban)

*A mélyből kezdje, ki magasba készül.
Poklokat járt meg minden megfeszített,
Ki porba hullt, mert mindent elveszített,
Rabszolgasorsát állja meg vitézül.
A mélyből kezdje, ki magasba készül.*

*Vizek, vulkántüzek mélyben feszülnek:
Igy nő a tenger, csúcsa hegytarajnak.
Minden vetés sötétből, sárból sarjad.
Ősztől készül az aratási ünnep.
Vizek, vulkántüzek mélyben feszülnek;*

*Testvér, tudom, nagy templom dőlt itt romba,
Az Istened keresztre feszítették.
Lopd el magadnak szent, felnégyelt testét:
Lelked legmélyén ott a katakomba,
Ott rejsd el, bár a templomod dőlt romba.*

*Ha Cézárt látod diadalszekéren,
Teli torokkal ordítsd a vivátot,
A te vivátod ugysis mindig átok!
A te jövőd csirázik már a mélyben,
Míg Cézárt látod diadalszekéren.*

*Nappal tömjént gyűjts pogány isteneknek,
Légy katona, rabszolga, hivatalnok.
Egyszer megunják majd az élet-malmok
A bánat-örlést, míg mások nevetnek.
Nappal tömjént gyűjts pogány isteneknek.*

*— Katakombádba menj le éjszakára!
A holtak várnak, kik közt nincs hamis szent,
Igézd, éleszd, imádd az igaz Istent.
Erőket rejt a szenvedések vára!
Katakombádba menj le éjszakára.*

*Fölpattant nagy szemétől a halottnak
Egyszer ragyogni kezd a katakomba,
Cézár befullad trágár vigalomba
S új zsoltárok, új dómok tornyosodnak
Fölpattant nagy szemétől a halottnak...*

A mai világkép (III)

A Nap

Számunkra a Nap, mely nélkül a Földön semmiféle élet el nem képzelhető, tulajdonképpen egy állócsillag (Fixstern), egyetlen fix pont Földünk és a többi bolygókra nézve. Távolága a Földtől kerekén 150 millió km, átmérője 1,392.000 km, kb. 109-szerese a Föld átmérőjének; belsejében 1,301.000 Földet helyezhetnénk el. A felülete 11,918-szorosa a Föld felületének, tömege 332.270 Föld tömegével ér fel, míg sűrűsége csak valamivel több a földsűrűség egy negyedénél. Felszíni hőmérséklete 6.000 fok, a központi hőmérsékletét pedig 15-20 millió fokra becsülik a csillagászok. A Nap nagyságáról fogalmat alkothatunk, ha a Földdel hasonlítjuk össze: hogy egy rakéta a Földet elhagyhassa, 11,2 másodpercnyi sebességet kell elérnie. Ugyanez a rakéta a Napról csak 618 km másodpercnyi sebességgel tudna felemelkedni.

Legfeltűnőbb jelenségek a Napon a *napfoltok* és az ún. *protuberanciák*. A napfoltok tulajdonképpen nem egyebek, mint kráter-szerű nyílások, melyeknek mérete némelykor oly nagy, hogy a mi Földünk többszöröse elérne benne. Ezek segítségével sikerült a Nap forgási sebességét megmérni. A naprotáció a napequatornál 25,2 napot vesz igénybe, míg a 80-ik szélességi foknál 33,7 napot. E tényből nyilvánvaló, hogy a Nap nem szilárd halmazállapotú. A protuberanciák, eredetüket tekintve a chromosphaera gázkitörései, látszatra lángszerű képződmények, különféle színekben, melyek néha a félmillió km magasságot is elérik s a napfogyatkozás alkalmával jól megfigyelhetők. A napspektrum segítségével eddig a 92 elem közül 67-nek jelenléte biztosan megállapítható a Napon. A többi talán csekély mértékben van jelen.

A Nap *korát* több milliárd évre becsülik a csillagászok. Súlya 2000 quadrillió tonna. Az állandó sugárzás következtében a Nap másodpercenként 4000 millió kg-ot veszít súlyából. Mi az oka, hogy annyi évmilliók óta a Nap mégse hült ki? A Nap anyagát részben növelik a folyton ráhulló meteoritok. Ez a magyarázat azonban nem kielégítő. A tudomány feltevése az, hogy az anyagnak energiává átalakulása a Nap legfőbb hőforrása. Bebizonyítottak tekintik ezt a hidrogén és hélium átalakulására vonatkozólag. A jelenlegi sugárzás és belső átalakulás állandóságát feltételezve a Nap jövő életkorát még ezer milliárd évre becsülik.

A bolygórendszer

A Teremtő egyik legcsodálatosabb alkotása a Nap bolygórendszerével együtt. Ebben a rendszerben helyezkedik el a mi kis földi bolygónk is a rajta lévő ember-, állat- és növényvilággal s repül az éltető Nappal a világűrben a Herkules csillagzat irányában, titokzatos, ismeretlen célja felé...

A csillagászat eddig 9 nagy bolygót ismer a mi naprendszerünkben, melyek a Naptól kiindulva a következő sorrendben helyezkednek el: Merkúr, Venus, Föld, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus, Neptun, Pluto. Nagyságuk

különböző. Legkisebbek a sor két végén lévők, legnagyobbak a középen elhelyezkedők.

A bolygók közül a Naphoz legközelebb — 57,91 millió km távolságra — találjuk a Merkurt, melynek keringési ideje 87,97 nap, sebessége 47,90 km másodpercenként, átmérője 4840 km, felszíni hőmérséklete 300 C. Légköre teljesen hiányzik, aminek oka a bolygó csekély vonzási ereje. Rotációja 59 napot vesz igénybe, vagyis egy Merkúr-év másfél napig tart. Az életnek semmiféle formája sem képzelhető el ezen a kis bolygón.

Tovább haladva kifelé a Naptól, 108,2 millió km távolságban a Venus-ra bukkanunk, mely mint fényes est-hajnali csillag ismert a közönség előtt. Egy év a Venuson 224,70 napig tart; keringési sebessége másodpercenként a Nap körül 35,08 km, átmérője 12,228 km, sűrűsége 92 %-a a Földének, felszíni hőmérséklete 480 C. Több tekintetben hasonlít a Földhöz: átmérője csak csekéllyel kisebb a Földénél, van atmoszférája, legnagyobb részét széndioxid, van mágneses tere, bár sokkal gyengébb a Földénél, s igen csekély mértékben oxigénje. 1964-ben történt mérés szerint rotációja — fordított irányban — 243 napig tart. Felületét állandóan sűrű köd borítja.

A Nap-központtól még tovább repülve kifelé érkezünk a mi *Földünkre*, mely mint fényes kék csillag ragyog a napfényben, elbűvölő szépségben. A kék színt a Föld légkörének összetétele okozza; ez közismerten 78 százalékban nitrogénből, 21 százalékban oxigénből és 0,9 százalékban argonból áll. A világűr kutatásnak köszönjük a Föld légkörének alaposabb megismerését. Körülbelül 85 km magasságig terjedő réteget a csillagászat homoszféranak nevezi, mely ugyancsak többszörös rétegződést mutat: kb. 17 km magasságig terjed a troposféra, itt játszódik le az időjárás változásai, hőmérséklete a legfelső határnál -80 C-ig süllyedhet; feljebb, kb. 50 km-ig terjed a stratosféra, melynek hőmérséklete 0 fok C körül van. Erre következik a meszosféra, ahol a hőmérséklet -120 C-ig süllyed. 85-500 km-ig terjed a heteroszféra (hőmérséklete 500 fok C-ig emelkedhetik), ezen felül van az exoszféra. A 60-600 km közötti réteget szokás még ionoszférának is nevezni.

A következő állomás, melyet a bolygórendszerben való vándorlásunk közben elérünk, a Mars. Az a bolygó, mely a közelmúltban a csillagászok számára annyi talánnyal szolgált. Még ezelőtt 40-50 évvel komolyan vitatták a Mars-csatornákat s az emberek komolyan beszéltek a Mars-lakókról, kiknek kultúrája a miénket talán egy millió évvel is megelőzi. Az amerikaiaknak legújabbban sikerült, 1965-ben (Sonde Mariner 4) és 1969-ben (Sonde Mariner 6 és 7), a Marsról fényképfelvételeket készíteni, kb. 3.000 méter magasságból, melyek a Marsot a Holdhoz hasonlóan kráterekkel teleszótt, sziklás felületűnek mutatják, melyen nyoma sincs az ún. « Mars-csatornák »-nak. Van atmoszférája, mely legnagyobb részét nitrogénből áll, igen kevés oxigéntartalommal. Mivel hőmérséklete elég mérsékelt — nyáron 0 fok C körül s

víz jelenléte is megállapítható, valószínű, hogy a legalacsonyabb vegetáció — moha és zuzmára — létezik a Marson. Távolága a Naptól 227,9 millió km, pályáját 687 nap alatt 24,14 km másodpercnyi sebességgel futja meg, átmérője 6770 km.

A Marstól kiindulva egy nagy úrron kell áthaladnunk, hogy a bolygó-óriást, a *Jupitert*, elérjük. Távolága a Naptól 778,3 millió km, átmérője 11-szer nagyobb a Földénél, úrtartalma 1347-szer múlja felül Földünkét; egy Jupiter-nap csak 10 órából áll, egy év 12 földi évnél felel meg. Napkörüli pályáját 12 év alatt futja meg. Felszíni hőmérséklete -120 C. Van légköre, sugáröve és mágneses földje. (Itt is elmondható: tempora mutantur. Ezelőtt ötven évvel még azt hitték a tudósok, hogy a Jupiter vörös izzásban van!)

A Jupitert elhagyva még egy hatalmas bolygóra bukkanunk, a *Saturnusra*. A Saturnus ismert gyűrűjével a természet csodái közé tartozik, de nagyságával is imponáló. Átmérője 116.820 km, távolága a Naptól 1428 millió km. Egy Saturnus-év 29 és fél földi évnél felel meg, felszíni hőmérséklete -145 C, rotációja 10 óra alatt megy végbe. Az annyit megcsodált Saturnus-gyűrűről ma tudjuk már, hogy azok apró anyagrészcsekkékből állnak — talán egykori hold romjai —, melyek szabályosan keringenek a főbolygó körül. A gyűrű három rétegződésű, szélessége 280.000 km, s a belső részek gyorsabban keringenek, mint a külsők, a Kepler-féle törvényeknek megfelelően.

A bolygók sorrendjében most két közép-nagyságú következik: az *Uranus*, a Naptól 2872 millió km távolságra, 53.400 km átmérővel, -180 C temperaturával. Rotációs ideje 10 óra 45 perc, Nap-körüli pályáját 84 év alatt teszi meg. — A *Neptun* a következő bolygó, naptávolsága 4498 millió km, keringési ideje 164 és fél év, átmérője 49.700 km, felszíni hőmérséklete -200 C. Sűrűsége kb. 40 százaléka a Föld sűrűségének.

A legszélso bolygónak, a *Pluto*-nak létezését Leverrier francia tudós számításai alapján állapították meg. Ennek távolága a Naptól 5910 millió km-re rüg, keringési ideje 247 és fél évet tesz ki, míg átmérője 6.000 km, tehát a Mars-énál kisebb. Felszíni hőmérséklete -200 C. Keringése folyamán nagy kitéréseket mutat, egészen a Neptun pályáig elkalandozik, sőt néhány évig ennek pályáján belül vándorol. Rotációs idejét fotometrikus úton 6,39 órában állapították meg.

A Plutóhoz eljutva, a Nap bolygórendszere végső határához értünk. Hatalmas utat kellett megtennünk: 6 milliárd km-t! Mily nagy a Nap birodalma, ha meggondoljuk, hogy az egésznek átmérője 12.000 millió kilométer hosszú utat jelent. Valaki kiszámította, hogy ennek az útnak megtételére 1.000 km óránkénti sebességet számítva, 32.876 évre és 40.000 autóra lenne szükség. Pedig mi ez a távolság a tejút 100 ezer fényévet kitevő átmérőjéhez s a világűrten benépesítő spirális ködök milliárdjaihoz képest! A porszem Föld parányi embere nem tehet egyebet, mint meghajol a Teremtő nagysága előtt s elmondja a költővel: « Isten... léted világít, mint az égő Nap... Harmatcsepp, virágszál hirdeti nagy kezed alkotásait. »

Miért Bambergben ?

A Majnába siető Regnitz két partján épült Bamberg, Németországnak egyik legszebb városa. Azzá tette a természetnek, történelemnek és művészetnek majdnem tíz évszázadon át való értékes összedolgozása. Évente tömegesen keresik fel a turisták. Az érdeklődés elsősorban a folyó baloldalát szegélyező hegyháton álló püspöki városnak szól. A várhegyet koronázó román-gót dómnak és világhírű szobrászati alkotásainak már egy egész könyvtárt kitevő irodalma van.

A német szövetségi köztársaságban élő magyarok az idén, Pünkösd napján, május 21-én, a Szent István születési millénium ünnepi sorozatában Bambergben találkoznak egymással és a magyar múlttal, hogy erőt és biztatást nyerjenek a jövőért végzendő további munkájukhoz.

Miért Bambergben ?

A helyi hagyomány szerint Szent Henrik bajor herceg, a későbbi német király és római császár, kedvenc tartózkodási helyén, a bambergi várban várta és fogadta a huga, Gizella hercegnő keze megkérésére érkező Szent Istvánt. Ennek a látogatásnak az emlékére állíttatta föl az általa újjáépített dómban Ekbert püspök, II. Endre sógora, Gertrud királyné testvére, Árpádházi Szent Erzsébet nagybátyja, a «szentkirály» lovasszob-

rát, a középkor egyik legszebb szobrászati remekművét. A bambergi várból indult el a jegyespár fényes magyar és német lovaskísérettel Scheyernbe, ahol Szent Adalbert, a csehek által elűzött prágai püspök, a menyasszony rokona és a vőlegény atyai jóbarátja, megáldotta frigyüket.

Szent István később is kapcsolatban maradt Bamberggel. Sógora a várost püspöki székhellyé akarta tenni. A német püspöki kar egy része azonban ellenezte az új püspökség alapítását. A magyar király elküldte Anasztáz esztergomi érseket az 1007-ben Frankfurtban összeült zsinatra, hogy sógora tervének erkölcsi támogatást adjon. Öt év múltán, 1012 májusában szentelték föl az új püspökség székesegyházát. Azon is résztvett a magyar udvar követe Asztrik kalocsai érsek személyében.

A bambergiek mindig büszkék voltak arra, hogy a város nagy jótevőjének és védőszentjének része volt a magyar nép megtérítésében és a nyugati kultúrának családjába való felvételében. A helyi — és általában a német — krónikások ezen a téren a túlzástól sem riadtak vissza. Azt írták ugyanis, hogy a királyi vőlegényjelölt még pogány volt, amikor Bambergbe érkezett, és leendő sógorának sürgető kívánságára keresztelkedett meg.

Ilyen előzmények után érthető, hogy a bam-

bergi dómban hamarosan a szenttéavatása után megkezdődött István király liturgikus tisztelete. A 14. század közepétől kezdődően egészen a francia forradalmi háborúig és a bajor szekularizációig — egy gazdagjövendelmű alapítvány segítségével — olyan fénytelennepelték a bambergi dómban augusztus 20-át, mint sógorának, a város és egyházmegye védőszentjének a búcsúnapját, július 15-ét.

Mivel a dóm restaurálást még nem fejezték be, a szentmise — az eredeti tervtől eltérőleg — a Szent Mihályról elnevezett és ugyancsak Szent Henrik által alapított egykori bencés apátság templomában lesz. A középkorban ennek a templomnak is volt magyar oltára Szent István, Szent Imre és Szent László ereklyéivel. És amíg a szekularizáció el nem rabolta, ott őrizték azt a művészi kivitelű feszületet, amelyet az egyházmegye mindmáig legnagyobb püspöke, Szent Ottó, abból a színaranyból készítettett, amelyet Vak Béla királyunktól kapott ajándékba.

A szent püspök követői elragadtatással nyilatkoztak a vendégszeretetről, amellyel a magyar király fogadta őket. Bambergi iparosok és kereskedők is szívesen keresték fel hazánkat. A dóm-műhely kőfaragómesterei közül többen is dolgoztak az egri székesegyház és a jáki apátsági templom építkezésénél. Az Anjouk alatt több bambergi kereskedőcsalád telepedett át Magyarországra. Közülük néhányan magas állásokba jutottak. Így például Lemmel Mátyás királyi kincstárnok-ságig, Lemmel János, Cliber Eberhard és Kammermeister János kamaragrófságig vitte. Melmeister-Melber Henrik pedig mint Buda polgármestere halt meg. Abban az időben magyarok is nagy számban keresték föl Szent Henrik városát. A Németországból hozzánk szállított posztó és kész acéláru ellenértéke, a magyar arany, ezüst, bor és vágómarha a bambergi egyházmegye területén át jutott el Nyugatra. Ez a nagyarányú árucseré az is jelentette, hogy évente magyarországi kereskedők, kocsisok, pásztorok és fegyveres kisértők százai lépték át a magyar-cseh és a cseh-német határt. 1945 és 1956 óta magyar menekült-testvérek is élnek a városban és környékén.

A bambergi találkozóknak különös jelentőséget ad az a tény, hogy az ünnepi istentiszteletet Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, Magyarország primása fogja tartani. A szentmise alatt és a délutáni előadás során a kastli magyar gimnázium ifjúsága énekel és szerepel. A cserkészek is lelkesen készülnek a bambergi útra.

Kétségtelen, hogy a messzebb fekvő egyházközségek számára időbeli és anyagi áldozatot jelent az ünnepségen való részvétel. De érdemes lesz ezt az áldozatot meghozni, mert 1972 Pünkösdjén a külföldön élő magyarság Bambergben találkozik Szent Istvánnal, találkozik Mindszenty Józseffel, a magyar szabadság legnagyobb élő harcosával, és találkozik a jövőt jelentő magyar ifjúsággal.

KÖZI HORVÁTH JÓZSEF

MEGHÍVÓ

a pünködsdi (május 20 - 21.) Szt. István Jubileumi Napokra Bambergbe

Szent István születésének ezer éves jubileuma alkalmával a magyarság, különösen a magyar ifjúság, a történelmi Bambergbe zarándokol, hogy hódoljon a szent király emlékének.

AZ ÜNNEPNAPOK PROGRAMJA:

Pünkösdszombat, május 20.

Este 20-kor Szt. István-«Jubileumi Táborítűz». (Rendezik a Kastli Magyar Gimnázium és az Európai Magyar Cserkész Szövetség)

Pünkösdvasárnap, május 21.

Délelőtt 10.30-kor az ifjúság gyülekezése a dómtéren. Utána felvonulás a Michelsberg-i nagytemplomhoz, ahol

11 órakor Mindszenty József bíboros hercegprímás ünnepi szentmisét és szentbeszédet mond.

(Az énekeket és az imákat kis füzetben megkapják a plébániák. Nép- és karének. Szerepel a Kastli Gimnázium énekkara.)

Délután 15-kor ünnepi Szt. István-Akadémia, a Freizeitwerk-Halle-ban. Rendezik az egyetemisták és a Kastli Gimnázium növendékei.

Ünnepi beszédet mond Dr. Közi Horváth József.

(Közreműködnek neves magyar művészek.)

Fontos tudnivalók:

Az egyetemisták, diákok és cserkészek elhelyezéséről és ellátásáról a rendezőség gondoskodik.

A többi vendég részére szállást sürgősen rendeljünk Msgr. Vargha Gábornál, 8571 Michelfeld.

Gépkocsin Bamberg a Würzburg-Nürnberg-i Autobahn vonalon, Bamberg Ausfahrt; vonaton a Nürnberg-Bambergi vasútvonalon közelíthető meg.

A RENDEZŐSÉG

Tamás

Már két üres hely volt az asztalnál. Az egyik gazdája harminc csengő ezüst pénzért adta el a helyét. A másiké csak korbácsot, keresztet kapott. A karióti Judás meghalt. A Mester is. Az áruló fölakasztotta magát. Az elárultat keresztre feszítették. Két üres hely volt a hosszú asztalnál...

Jakab letörölte ruhája szegélyét, amely véletlenül a kairóti székéhez ért. Tíz szempár meredt oda, ahol a Mester szokott ülni. Csak a bogárszemű Tamás bámult maga elé és révetegen motyogta:

— Nem hiszem el, nem hiszem el...

A kerekfejű vámos, Máté dühösen harsogta:

— A két szememmel láttam. Fülöp is látta, Bertalan is, hát mért kételkedsz?! S ha nem láttuk volna, akkor is... Nem megjósolta? Kishitű lettél?

Fölugráltak helyükről és valamennyien Tamásra támadtak. Vállát rángatták, egymást félbeszakítva, túlkiabálva bizonygatták:

— Láttuk a Názáretit! Mária Magdaléna is látta. Ne hitetlenkedj! Az örök nem mozdultak a sír mellől és mégis üresen találták. Kérdezd meg őket! Kérdezd meg Magdalénát! Tamás Didimusz, ébredj föl! Ő hagyta, hadd beszéljék ki magukat. Amikor elcsön-desedtek, összeráncolta lomlokát, szúrós szeme ijeszítően villogott és halkán, de erélyesen mondta:

— Ha csak nem látom kezén a szegek nyomát és ujjammal a szegek helyét nem érintem, kezemet pedig oldalába nem teszem: nem hiszem.

Szavaira ismét kitört a lárma. Péter csendre intette őket:

— Hagyjátok őt! Ha nem hiszi, meg van rá az oka. Ne vessétek meg ezért! Én háromszor tagadtam meg a Mestert... Tamás csak bizonyosságot akar. Azt hiszem, lesz alkalmam... Nem fejezte be a mondatot.

Az asztalfőre meredtek. A Mester állt ott, egyszerűen, a büszkeség minden jele nélkül. Csontor arca viaszárgán csillogott a rávetődő fényben. Mosolyogva köszöntött:

— Békesség nektek!

A csodálkozás megbénította nyelvüket, nem köszöntek vissza.

— Mit néztek úgy rám? Nem először látok. Csak Tamás kételkedett. Didimusz kihúzta magát, hátradobta rakoncátlanul szemébe hulló haját, keze ökölbe szorult és erőltetett nyugodtsággal mondta:

— Ha nem érinthetem ujjammal a szegek helyét...

A tanítványok fölhördültek:

— Hallatlan! Káromlás! Hallgass! Hitetlen!

A Mester leintette őket. Sápadt arca nem volt haragos. Tamáshoz fordult:

— Tedd ide ujjadat és nézd a kezemet. Nyújtsd ki kezedet s tedd az oldalamba. És ne légy hitetlen!

A nagy darab férfi elvörösödött. Látszott, hogy ingadozik, de aztán erőt vett magán és a Mesterhez lépett. Reszkető ujját a lándzsaszúrta sebbe dugta. A buzgó Simon az asztalra könyökölve előre hajolt, tátott szájjal figyelt. Máté a körmét rágta izgalmában.

Tamás fölkiáltott:

— Én Uram, te vagy az, én Uram!

Fölszabadtultan nevettek. Jézus szomorúan mondta:

— Azért hiszel, Tamás, mert látsz engem. Boldog, aki nem lát és mégis hisz!

— Úgy igaz! Halljátok! — kiabálták a többiek.

Tamás elkomorodott:

— Igazad van, Uram! A főpap fiai nem boldogok, mert nem hisznek. De vajon ha kezüket oldalamba helyezhetnék...

— Úgy könnyen hihetnek! — vetette közbe Simon.

— Valóban, ha ők csak úgy képesek hinni, akkor semmit se ér hitük?! Mondd, Uram!

A Mester gondolkodás nélkül válaszolt s így, akaratán kívül, fölényesen látszott:

— Boldog, aki nem lát és mégis hisz!

— Az bizonyos, Uram. De az ember kételkedik. Hidd el, a tanácsban is elbeszéli a ma esti esetet. S nekem könnyebben hisznek. Fülöp, Bertalan és a többiek csak láttak, de én tapasztaltam...

— A Sátánt is tapasztalhatod! — szólt ismét a buzgó Simon.

— Persze. Tapasztalat nélkül nem is fogadnám el létezését... Tamás észrevette,

hogy nagyon belelendült a beszédbe és zavartan fordult az Úrhoz:

— Szólj már Te is, Mester!

— Mondom nektek: Boldog, aki nem hisz és mégis lát.

— Az boldog, ezt elismerem. De honnan tudjam anélkül, hogy nem győződtem meg, hogy Te vagy az igazi? Hányan voltak már előtted is hamis próféták, akik azt állították, hogy föltámadnak, hogy örökéletűek?! És hányan jönnek még?! De a kételkedők megvizsgálják a sebhelyeket, s ledöntik mind a bálványokat.

— Most már ne tamáskodj! — dörmögte Máté. — Uram, szólj neki, hiszen minden szava káromlás.

— Nincs igazad, Máté! — szólt Jézus.

— De Uram, csak nem véded őt! — kiáltotta Simon.

— Nem. De ne ítéljétek el! Nem lehet elítélni a hegyet azért, mert magas, a pusztát azért, mert kietlen. Nem haragudhatsz az olajfára azért, mert nem ecetet ad. De, te sem értettél meg, Tamás. Én nem arról beszéltem, hogy milyen a madár, hanem arról, hogy hogyan kellene repülnie. Boldog, aki nem lát és mégis hisz... Valóban, voltak és lesznek hamis próféták, akik azt prédikálják, hogy örökéletűek. S ha naponta százszer is kenetik holtestüket olajjal és különféle kenőcsökkel, akkor is porrá lesz... S mondd, te most boldog vagy, Tamás?

— Uram, hiszek benned!

— Boldog vagy?

— Nyugtalan vagyok, mert nem hittem Neked. De nem bániam meg, amit tettem...

— A Tamások mindig nyugtalanok, boldogtalanok lesznek. De az bizonyos, hogy ők rombolják le a bálványokat... Mégis mindig nyugtalanság lesz a sorsuk. Ne ítéljétek el hát őket!... Nem könnyű az életük. Mégis mindig lesznek Tamások!... Békesség Nektek!

A tanítványok valami köszönésfélét motyogtak. Észre sem vették, hogy a Mester úgy ment ki az ajtón, hogy ki sem nyitotta. Sokáig ültek csendben és a Mester szavain gondolkodtak.

VARGA GYULA

A felsőausztriai magyarok életéből

Jól sikerült és hangulatos disznótoros vacsorán vettek részt a felsőausztriai magyarok 1972 február 12-én Welsben. A közel 200 vendég igen jól érezte magát és a kitünő hangulatra jellemző, hogy az utolsó porció is maradéktalanul elfogyott, s a ködös és esős idő sem akadályozta meg magyarjainkat, hogy Steyerből, Linzből el maradjanak erről a hagyományos összejövetelről.

Ugyancsak a fenti napon, febr. 12-én d. u. volt a linzi Magyar Otthonban vidám gyermekfarsang, jelmezbállal egybekötve, amelyet a cserkészek rendeztek a magyar gyermekek részére. A kitünően sikerült hangulathoz nagyban hozzájárult a finom sütemények, narancsok fogyasztása mellett a jól megválasztott farsangi maskara.

Március 18-án és 19-én a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesülete rendezésében ünnepélyt tartottak a magyarok, amelyen egy magyar filmet mutattak be az összegyűlteknél, az «Aranyember»-t, Jókai Mór regénye alapján, Welsben és Linzben.

Most készülnek a linzi «Árpád» cserkészcsapat újonnan belépett növendékei a fogadalomtételre, amelyet május utolsó vasárnapján (Szentháromság) tartunk Linzben, ünnepélyes szentmisével egybekötve.

A «takarékosági kocka» megértő szívekre talált a kis próbaidős cserkésztestvéreknél. 'A cserkész, ahol tud, segít' és 'A cserkész takarékos' törvények komoly megéléséből fakadt az elhatározásuk, hogy megakarított filléreikkel felelősségteljes közösségre lépnek a

«nagyokkal»! Sikerült. 102.65 Schillinget küldtünk el egy hónap alatt, amit 6 cserkészjelöltünk takarított meg.

Január 28-án tartotta a Burg Kastl-i gimnázium volt növendéke, — ki jelenleg aktív cserkészünk — Huttora Mária esküvőjét Linzben, a Kleinmüncheni templomban Franek Lőrincsel. Az új liturgikus nászmise szövegét fölváltva mondta az ifjú jegyespár a miséző pappal. A szentmisére elkülte üdvözlését és jókívánságait a linzi kis cserkészek csoportja is.

A 8 napos nyári önálló sátorbort Bécs közelében tartják az iskolaév befejeztével cserkészeink. Nagy az izgalom és készülődés a sok ügyességet kívánó táborozással kapcsolatban. Jó időt, sikeres sátorverést és próbázást kívánunk!

BALLA SÁNDOR

Vetés és aratás

A német posta egy közleményében olvastuk: Frankfurt 753 utcai telefonfülkéjéből az elmúlt év folyamán csupán 25 (huszonöt) maradt épen. A többi 728? — Körülbelül mindent elkövettek velük, amit emberi ész és gonoszság csak kigondolhat az ilyen berendezés szétrombolására: cipősarokkal berúgták a fülkék üvegfalait; összetörték, vagy a vezetékkel együtt kitépték a készülékből a kagylókat; külföldi pénzérmékkel eltömték a pénzbedobó nyílásokat és így tovább. A posta 78 ezer márkát költött a kijavításukra. No és a telefonkönyvek! A 728 telefonfülkében 6350 telefonkönyv «fogyott el». Ez azt jelenti, hogy 12 hónap leforgása alatt 9-szer pótolták, vagy cserélték az ellopott, vagy hasznavehetetlenné tett telefonkönyveket.

A helyzetet csak súlyosítja az a megfigyelés, hogy ez az okتان és örült rombolási düh évről évre csak fokozódik és, hogy ugyanez állapítható meg más vonatkozásokban is. Az elmúlt év folyamán szinte nem volt olyan nap, hogy ne raboltak volna ki egy bankot. Még soha akkora összeget nem követeltek és kaptak meg emberrablók, mint a milliomos Albrecht esetében: kerek hét milliót. Mind több és több kötelességét teljesítő rendőr esik áldozatul gonosztevők golyójának (a háború végétől 1972 február közepéig 269). Fiatal korban felelősen, rombolási düh, pusztítási vágy, később súlyos bűncselekményekre való hajlam. Mi ennek az oka? Mivel magyarítható a mai ember erkölcsi nivójának ily nagyarányú süllyedése?

Sokan az itteni kapitalista gazdasági és társadalmi rendszerben keresik és találják meg a magyarázatát. Vannak emberek, akik a körülöttük lévő jólét láttán túl lassúnak és főleg hosszúnak találják az utat az egyéni szociális felemelkedésükhöz. Gyorsan, és kényelmesen, — ha kell, görbe utakon is — akarnak meggazdagodni. Másrészt az ilyen elemeknek nagyon is megvan könnyítve az út a gyilkosság felé azzal, hogy manapság gyerekjáték löfegyverhez jutni. Szinte nevetséges, de tény, hogy a mi kapitalista társadalmunk milyen ideges érzékenységgel vigyáz a piac (termelés és eladás) egyensúlyára. Megengedi tehát a fegyverek és löszerek gyártását s csupán a használatukat tiltja meg. Az önvédelmet szolgáló gázpisztolyt például fegyvertartási engedélyhez köti, de a sokkal veszélyesebb ún. kiskaliberű fegyvereket, löszereket együtt, minden 18 éven felüli minden megkötöttség nélkül vásárolhat. Miért csodálkozunk azután, ha e fegyvereket ki is próbálják — élő célpontokon.

Az alvilág gátlás nélküli fegyverhasználatát rendőrökkel szemben egyesek meg azzal magyarazzák, hogy az egyetemre beiratkozott ifjúság egy része mesterségesen hangulatot, sőt gyűlöletet kelt a rendőrökkel szemben. A rendőrség megtestesítője egy gyűlölt és megsemmisítésre ítélt államhatalomnak, tehát, — vele együtt megsemmisítendő!

Mind a két elgondolásban van valami igazság, de éppen ezért csak részigazságok. Annál is inkább, mert például nem adnak magyarazatot a japán helyzetre. Ott van Tokio a maga 11 milliós lakosságával. A kapi-

talista gazdasági rendszer és lázongó, tüntető diákcsoportok ellenére is nyugodtan kimehet bárki éjjel az utcára, nem kell rablótámadástól félnie. 1970-ben összesen 113 gyilkosság történt a japán fővárosban, a négymillió Chicagoiban ugyanakkor 810; 472 tokiói rablótámadásra az ugyanakkora New Yorkban 74 ezer esik. A magyarazatot e meglepő adatokra a japán nép ősi és még ma is eleven, mély családi érzésében kell keresnünk. A legelvetemültebb gonosztevőt is megrendíti a tudat, hogy tetteivel szegényt hozott szeretteire és fájdalmat okozott szüleinek. Nem vagyunk tehát messze az igazságtól, ha azt állítjuk, hogy az ún. keresztény kultúrterületen sem volna annyi bűncselekmény, ha a családi élet és az ezzel kapcsolatos családi érzés még eleven és intakt volna és ha a szülők gyerekeik miatt elejtett könnye még számítaná valamit.

De a mi időnknek jutott az a kétesértékű dicsőség, hogy a demokrácia és szabadság jelszavával lerombolja a szülők és nevelők tekintélyét, megbecsülését, meg a családi élet szerepét a társadalomban (a családi élet liberalizálása). A szabadság és a szerelem jogának hangoztatásával lehetővé teszi, hogy éretlen gyerekekemberek köthessenek házasságot minden megfelelő előkészület és főleg felelősségtudat (és nagyon sokszor megfelelő anyagi alap) nélkül (a házasság liberalizálása), — hogy két év múlva ugyancsak a szabadság és egy hajótörött szerelem zászlaja alatt elvállhassanak (a válás liberalizálása).

Hogyan is alakulhatna ilyen körülmények között családi érzés, az összetartozás, az egymás iránti felelősség, a sűrű tartó szeretet érzése szülők és gyerekek között? Mikor korrunk degenerált liberális szelleme, ahelyett hogy erősítené, inkább gyengíti és rombolja a legősibb és legtermészetesebb emberi kapcsolatot — a szabadság és demokrácia jelszava alatt.

Pál apostol írja valahol: «Amit az ember vet, azt is aratja.» E legújabb tapasztalatok, a bűncselekmények járványszerű terjedése pedig mintha azt bizonyítaná, hogyha az ember szelet vet, egészen biztosan vihart is fog aratni.

MEGYESI ANDRÁS

Három évtized után végre megjelent
Mécs László

« Aranygyapjú »

című gyűjteményes verseskötete a Hungarian Cultural Foundation kiadásában.

A 400 oldalas válogatott verseiből álló kötet Mécs kiváló költészetének hiteles keresztmetszete. — A kötet képeket is tartalmaz a költő életéből.

Ára: 160 Schilling, vagy annak megfelelő valuta.

Megrendelhető (utánvétellel is!):

P. Dr. Radnai Tibor

A - 1010 Wien, Tegetthofstr. 2.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek. Az előfizetési díjat, mely 1972 január 1-től 10.— svájci frank, vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz, Címe:

Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15.
9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is 10.— svájci frank; ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, 20.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

Figyelem!

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1972 január 1-től az Életünkre vagy a St.Gallen-i vagy a Lausanne-i magyar missziónál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van:
Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:
Dr. Vecsey Lajos
Fernblick
9053 - Teufen, AR

P. Rába Lukács
3, rue du Valentin
1000 Lausanne

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1,

Werastr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

Mindszenty a szabad magyar sajtóban

Mindszenty bíborossal állandóan foglalkozik a világsajtó. Annak idején száműzetése világviszhangot váltott ki s az Életünk már novemberi számában összefoglalót adott a világlapok cikkeiből. Most a primás 80. születésnapján újabb összeállítással jelentkezünk. Ezúttal azt mutatjuk meg, hogyan fogadta a bíborost az emigráns magyar sajtó. Minthogy Magyarországon nincs szabad magyar sajtó és a vélemény sem nyilvánulhat meg kötetlenül, őszintén, kétszeresen nagy jelentőséggel bír a külföldi szabad sajtó állásfoglalása.

MAGYAR HÍRADÓ (BÉCS)

A Bécsben nagy példányszámban megjelenő lap, amely a külföldre kerülő magyarok első olvasmánya, 1971 november 1-i számában «Az Aldozat nem volt hiába...» című cikkében többek között ezeket írja:

A világ magyarsága hódolattal hajlik meg Mindszenty József, Magyarország hercegprímása, esztergomi bíboros-érsek előtt újra, hogy elhagyta Magyarországot és — bár nehéz szívvel és engedve fiúi alázattal a Szent-atyá s sürgető hívásának — szabad földre távozott. Tragikus életpályája, önfeláldozó mártírúma az Egyház és a Haza egyet jelentő ügyéért, bátor és ingathatatlan magatartása két idegen elnyomó rendszer, előbb a hitlerizmus, aztán a moszkovita kommunizmus ellenében, a legnagyobb magyar egyháznagyok, a hatalommal szembeszálló esztergomi elődei, a tatár és a török hódítás ellen életüket és vérüket adó nagy érsekek és püspökök közé sorozta őt már életében. Fialapapkorától egész életén át érvényesült magasrendű, sőt aszkétikus erkölcsisége éppen úgy példaadóvá tette alakját, mint mindennemű — 1944 előtti és utáni — politikai kényszerrel szembeszegülő független helytállása...

Az Egyházért és a hitért elszenvedett mártírúma pedig megszerezte neki, egyben a magyarságnak is, az egész szabad világ tiszteletét és csodálatát. Nem volt és nincsen is a mi korunkban igazabb és tökéletesebb megjelenítője Magyarország történelmi méltóságának és a szenvedő magyar nép igazságának, mint Mindszenty József.

KATOLIKUS SZEMLE (RÓMA)

A negyedévenként, Rómában megjelenő Katolikus Szemle hasábjain a főszerkesztő Békés Gellért írt rövid cikket «Mindszenty bíboros Rómában» címmel. Néhány részlet:

Mindszenty bíborosnak — amint a pápához írt levele tanúsítja — súlyos lelki küzdelmébe került, hogy elfogadja helyzetének a megegyezés által lehetővé tett megváltoztatását, de végülis, egyéni szándékát Isten szolgálatának és az Egyház javának alárendelve, az egyházi engedelmisség szellemében meghajolt a pápa óhaja előtt...

A Szentzék álláspontja a bíboros elítélésére vonatkozólag ma is az, ami annak idején a jogtalan ítélet meghozásakor volt. A bíboros a maga részéről ismételtelen kijelentette, hogy amnesztiát nem fogad el, mert ez az ellene hozott ítélet jogosságának elismerését jelentené. Ami a magyar kormány részéről őt megilleti, az a teljes rehabilitáció...

A hívó magyar nép, otthon és külföldön, mély tisztelettel hajol meg Főpásztora előtt. S ha felsorakozott mögötte az egyház szabadságáért vívott harcában, és imádságában

együtt volt vele börtönében, most megrendült lélekkel tekint alá az alázatos és áldozatos engedelmeccségére. Vele együtt könyörgünk, hogy Krisztus keresztjének ez az erőslelkű vállalása a magyar kereszténység millenniumán kidesdje népünknek az erkölcsi megújulás, lelki elmélyülés és az Egyházhhoz való hűség kegyelmét.

IRODALMI ÚJSÁG (PÁRIZS)

A lap 1971 november 15. — december 15. számában Nagy Kázmér egészoldalas tanulmányában, értékes, dokumentumszerű idézetekben gazdagon, megvilágítja a mindenkori magyar primás történelmi és közjogi jelentőségét, s Mindszenty József működésének minden szakaszát megvizsgálva többek között így ír:

Az ideológiai egyeduralomra törő kommunista párt Csehszlovákiában, Lengyelországban, Romániában és Jugoszláviában az egyház szellemi-lelki befolyását akarta szétrombolni. Magyarországon a hercegprímásnak, mint közéleti tényezőnek kibuktatása is feladatai közé tartozott, hiszen a primás nemcsak mint a katolikus egyház feje, hanem az ország első közjogi méltósága is irányítólag szolgált hozzá — és hozzá kellett szólnia! — országos kérdésekhez. Ezen az alapon nagyon valószínű, hogy lett volna Mindszenty helyett bárki más, hivatása magaslatán álló főpap az esztergomi érsek, sorsát ő sem kerülhette volna el...

A hercegprímás kiutazása után megjelent rövid és udvariatlan elnöki elhatározás, hogy Mindszenty József büntetésének hátralevő részét törlik, bizony szomorú dokumentum. De téves is! A bíboros ügyében ugyanis már megtörtént a pertörlés és a rehabilitáció, mégpedig a Nagy Imre-kormány által, azokban aznapokban, amikor a nemzeti kormánynak már Kádár János államminiszter is tagja volt: 'A magyar nemzeti kormány megállapítja, hogy Mindszenty József bíboros hercegprímás ellen 1948-ban indított eljárás minden törvényes alapot nélkülözött, az akkori rendszer által ellene emelt vádak alaptalanok voltak. Mindezek alapján a magyar nemzeti kormány kijelenti, hogy Mindszenty hercegprímás ellen elrendelt jogfosztó intézkedések érvénytelenek, ennek következtében a hercegprímás minden állampolgári és egyházi jogát korlátozás nélkül gyakorolhatja. — Nagy Imre s. k. miniszterelnök.'

ÚJ EURÓPA (MÜNCHEN)

A lap az 1971 novemberi, decemberi és 1972 januári számában folyamatosan foglalkozott a hercegprímás száműzetésével és külföldi életével. «A legsúlyosabb kereszt» című cikkében, a novemberi számban Fábrián Károly ezeket írja:

A bíborost a rendszer annak idején igazságtalanul ítélte el, azért, mert bátran és nyíltan hirdette az igazságot. Védte a vallást, síkraszállt a szegények, üldözöttek, elnyomottak és kitelepítettek jogaiért, a magyar püspöki kar élén megáldotta a földreformot. Erre a becsületos, bátor és nyílt magatartásra a rendszer a hazugság, rágalom és terror eszközeit mozgósította Mindszenty bíboros ellen s világot megmozgató, szégyenletes kirakatperben életfogytiglani börtönre ítélte. Életének erről a szakaszáról, fentemlített levelében ezeket írja a pápának: 'Ezt az érseki és primási küldetést kívántam hűséggel szolgálni, amikor az igazságot hirdettem, az egyház jogait rendíthetetlenül védtem és amikor rámtört a fizikai és lelki szenvedések hosszú és sokszor gyötrelmes éjszakája. Mély hittel, a szenvedés természetfeletti értelmében hordoztam szóttalanul a Gondviselés által nekem küldött keresztet.' Ez az utolsó mondat fejezi ki a Mindszenty-probléma lényegét. Nem napipolitikai okokból, nem ellenségeskedésből állt szembe üldözőivel, hanem azért, mert a rendszer az ezeresztendő magyar kereszténység jogait és javait veszélyeztette. Ilyen helyzetben az Isten embere, legyen az pap vagy világi, nem tehet mást, mint vállalja a rákényszerített küzdelmet.

Ugyanebben a számban a lap első tudósítást ad Mindszenty külföldi életéről, akit a lap munkatársa Rómában, a Vatikánban, a Szent János-toronyban keresett fel. A bíborossal folytatott kétórás beszélgetésről szóló beszámolója végén benyomásait így összegezi:

Mindszenty József szellemi és erkölcsi világa, egyéniségének lényege semmit sem változott. Az alkotó ember maradt, a Széchenyi lelkületű magyar. Akarata és lelkülete gyémántkeménységű. De megjelenésében, beszédében szelidebb, lelkes arcán ott van a bölcs mosoly. Megbocsátás árad lényéből, ahogy szenvedéseiről beszél és szavai megfontoltságról tanúskodnak, ha a «kényes» témák kerülnek szónyegre. A látogató magában röviden így összegez: töretlen, elvi kérdésekben szilárd, emberi mivoltában meglelkező. Egyházipolitikus, akiből nem vették ki a lelkipásztor, az maradt meg benne a legteljesebben. Higgadt és józan, benne él a világban, de felette is, felette, abban az értelemben, ahogy Kölcsey mondotta: 'A szenvedés és kebel-szaggató áldozat tulajdon örömet hoz lelkeinknek, és sorsunkon felülemelkedni megtanít.'

Az Új Európa 1972 márciusi számában állapítja meg Stirling György:

A Hercegprímás erkölcsi erejének, szellemének sugárzása mitsem vizített intenzitásából, mióta élete legsúlyosabb keresztjét magára vette. Ugyanúgy támadhatatlan maradt, mint annak előtte volt, épp ezért tartott tőle a hazai rendszer, mely minden állítólagos «liberalizálódása» és törvénytisztelete ellenére sem volt hajlandó elismerni, hogy Mindszenty József büntetlen. Azt elérte, hogy — mint a hivatalos kommunikációjában pókhen-

en állítja — «Mindszenty József bíboros véglegesen elhagyta Magyarországot» —, de azt nem fogja tudni soha elérni, hogy a világ magyarsága, mely eddig a budapesti követség ablakaira függesztette szemét, most éppúgy ne figyelje a bécsi palota ablakait, melyek mögött él és dolgozik korunk legnagyobb magyar közéleti férfiúja. Hogy pedig mi tekinthető v é g l e g e s n e k, azt nem a hazai ateista rendszer fogja megszabni, hanem a Mindenható.

NEMZETŐR (MÜNCHEN)

Tizenöt évi késéssel megérkezett az utolsó számúzótt. Ez nem menekülés volt, hanem valóságos kiűzés az országból...

Másfél évtizeden át küzdött ez út ellen. Mindent, csak el nem hagyni az országot. Az autó siklik, a fák, mint legyezők csukódnak össze. Úgy érzi, mintha kilopnák az országból. A tarlok, az őszi szántások fekete táblái lelkét szántják át, gyökereit tépik ezek a kilométerek. Édesanyja sírjára gondol, mit nem láthatott soha. Most nincs megállás, nincs kitérő, nyílegyeres az út a határ felé...

Igy érkezett új és hatalmas feladatok elé a Számúzótt. Odaát gátnak kellett lennie és sziklának, — itt megtartó erőnek. Milyen különös: megtartó erőt várni, kívánni valakitől, kit kímélni, óvni kellene az életpártár intése szerint. Ki három élet energiáját sugározta az eddigi harcban. Megtört, fáradt valaki hajolt ki a kocsiból, érkezésekor. Egy napra rá teljes ornátusban, a pápa jobbán fejedelemmé nőtt. Külsőleg is elérte belső formátumát.

KATOLIKUS MAGYAROK VASÁRNAPJA (CLEVELAND)

Az Egyesült Államok magyarságának e tekintélyes lapjában, 1971 október 10-én Eszterhás István főszerkesztő írt vezércikket. A cikk néhány főbb részlete:

Senkisé tudja jobban, mint a 'Vasárnap' olvasói, milyen aggódó szeretettel és reménykedő bizakodással függöttünk a szovjet megszállás nehéz évtizedeiben Mindszenty József tanításain, amelyek előbb őszinte és bátor beszéddel, majd az elnémított fogoly beszédes tetteivel szóltak hozzánk. Milyen csodálattal tekintettünk alakjára a modern tatárjárásnak azokban a vérengző fordulataiban, amikor egyedül emelkedett ki népéből, nem félve egy pillanatig sem attól a bizonyos sorsától, amely mindenkinek kijár a kommunista diktatúra alatt, aki a párttal szemben kimagaslik a népből...

Most a szabadságharc tizenötödik évfordulóján lesz 15 éve, hogy a szabadságharcos katonák kiszabadították Mindszenty hercegprímást arról a vidéki rejtkekről, ahol a kommunista fegyőrök őrizték. A szabadságharc alatt Mindszenty bíboros sohasem a múlttól, hanem mindig a jövőről, új-Magyarországról és annak felépítéséről beszélt. Egyetértett népével abban az ujjongó örömben, amelyben megtisztulva a magyar nép senkivel szemben sem kívánt bosszúállást, senkitől semmit sem követelt vissza, hanem csak egyet kívánt, hogy kivívott szabadságában önállóan és békében élhessen. Ezt hangoztatta Mindszenty József is.

CSONKA EMIL

Az érsek vállalta sorsát

Amikor immár a végső útjára készül Georges Bernanos néhány vendége arról az engesztelhetetlen küzdelemről beszélt, amelyet a jobbadán magános Mindszenty bíboros vívott a vörös impérium magyarországi provinciájának konzulaival, s egyesek úgy vélekedtek, hogy talán politikusabb, bölcsőbb lenne a hercegprímás részéről, ha az akár vértanúságra is kész ellenállás helyett engedékeny kompromisszumokkal próbálkoznék, a fekete angyallal csatázó író szinte utolsó lehelletével ezt kérdezte látogatóitól:

— Hogyan védhetnék meg a szabadságot, ha egyidejűleg nem lennénk készek feláldozni magunkat érte, erre feleljetek, barátaim?

Ebből az állásfoglalásból a francia Egyház lelke szólalt meg, az a lélek, amely — ha a szabadságról és az igazságról volt szó — sose rettent vissza a mártíriumtól sem. Viszsaemlékezem egy vasárnapra, 1942 augusztus huszonhatodikát írtuk. Ez időtájt a gyász fekete bakacsinja borította el a köztársaság égboltozatát, mivel ama másik, már elporlasztott despotizmus számolatlanul ragadta el a védteleneket a leigázott Franciaországból. E hajdani vasárnapon, 1942 augusztusában, a szószékekről felolvasták Jules Géraud Saliège Toulouse-i érsek pásztorlevelét híveikhez. Így kezdődött:

«Testvéreim! Van egy keresztény erkölcs és van egy emberi erkölcs, amely lényüNKBŐL fakad, mivel Istentől származik, s így minden időben, minden körülmények között kötelező, lehetetlen nem engedelmesskedni neki...»

S így fejeződött be:

«Az elnyomottak, az üldözöttek védelme templomainkban eme Istentől származó, örök erkölcs megsabta kötelesség. Senki keresztény sem fedelkezhetik meg erről. Franciaország, kedves hazám, némes és Iovagias föld, ki kételkedhetnek felőled a nyomorúság és gyalázat ez évadján!?»

Ez sem könnyű megalkuvás, de bárminő balrészt vállaló, nyílt ellenállás volt a könyörtelen nyersérvével szemben. Az érsek vállalta sorsát és vállalta a lelkeknek a háromezer francia pásztorra is, aki «a minden időben, minden körülmények között kötelező isteni erkölcsért elvázott a sortűzek nyomán, vagy a messze táborok örökkön füstölő kürtőin át tért meg az örökkévalóságba.

Az eredendő erkölcsi elkötelezettség értelmében minden megalkuvást elutasító mártírimumok sorába tartozott Mindszenty bíboros küzdelme is a diktatúrával szemben. Mégpedig nemcsak a vörös, de éppen úgy a mászínű tiránniákkal szemben is. Mert amiként lefogatta az 1919-es rémuralom és annak 1948-as utódja, ugyanúgy börtönbe vetették — kétszer is — a barna világhódító zöld zsoldosai is. Történetesen előttem doktor Schiberna Ferenc kormánybiztosi jogkörrel felruházott veszprémmegyei főispán 1944 november 30-án kelt úgynevezett «Véghatározat»-a. Íme, néhány kiragadott sor belőle:

«Az 1944 évi 1500-as számú minisztertanácsi rendelet 7-ik cikkelyében biztosított jogomnál fogva Mindszenty József csehimindszenti születésű, Veszprém, Vár-utca 12 szám alatti lakost rendőrhatalósági őrizet alá helye-

zem és megkeresem a veszprémi királyi ügyészséget, hogy nevezettet a magyar királyi belügyminiszter úr által ezen célra igénybe vett fogházhelyiségben őrizetben tartani szíveskedjék.

Eme véghatározatom ellen további felebbezésnek helye nincs.»

Tudjuk, hogy Mindszenty nyílt utcán, teljes püspöki díszben várta be a porkolábokat, e külsőséggel is kifejezésre juttatva, hogy az üldözöttség, amit elszenved, az örök erkölcsi parancs teljesítéséből következik. Mivel soha és senki elnyomóval szemben sem volt hajlandó megalkuvásra, mártíriuma az egész emberiség lelkét betöltötte. A rab főpap láncai ellenére is az utat bevilágító fáklyává vált. «Mert a vezetés elsősorban példa!» — írta egykoron Teleki Pál. Megrendítőbb példával pedig még nem szolgált senki a honnak és a világnak, mint rácsai mögül Esztergom bíborosa. Ott lépdelt és lépdelt tehát, halhatatlan cicerone gyanánt, a megszállhatatlan népmilliók élén. Igaz ugyan, hogy a bitang ítélet után, amelyet meghirdettek felette, rettenetében elhalkult a megfélemlített magyar világ. Erről a némaságról a diadalittas zsarnokok, szószertint idézem őket, ezt mondták:

— Magyarországon minden csendes és nyugodt. Ami bizonyosága annak, hogy a nemzet magáénak érzi győzelmünket!

Mire Francois Mauriac, szelid bölcsességgel, így válaszolt:

— Diocletianus, döllyföd jogosulatlan... Mert győztél ugyan, de mégis arra ébredsz majd, hogy semmi sincs!

Valóban győzött, győzelme tart mindmáig, de semmije sincsen. Mert a győzelemnek csak a bajonett, az idegen szurony a záloga, s azt már Napóleon is tudta, hogy a szuronyokkal mindent lehet csinálni, de békén üldögelni a hegyükön nem lehet. Most is, amikor az esztergomi bíboros rabságát keserű kényszerűséggel száműzetésre váltotta át, mennyire megmutatkozott országszerte és világszerte, hogy a lelkek e törhetetlen óriással tartanak, s a despotizmus ismét győzött ugyan, de semmije sincsen. Ámbár, ha úgy akarnák, elhetvenkedhetnének azzal, hogy — miként az 1949-es verdikt után — ismét elcsendesedett a világ a kardinális körül. Valóban, elcsendesedett. Nemcsak azért, mert ők maguk — érthető és gyáva opportunistákkal — hallgatnak felőle, hanem azért is, mert — balga megalkuvással — be sokan mások is kihasználatlanul hagyják azt a felmérhetetlen erkölcsi, szellemi, politikai értéket, amit az Egyháznak ez az égig-érő szolgálja nemcsak a bús emberöltőknek jelent, de messze századoknak, minden századoknak jelenteni fog. Mert úgy tűnik, csak az egyszerű hívők lelke és a Mauriac-ok lánglelke ismeri fel, hogy Diocletianus még akkor is elveszett, ha győz. A kisszerű lények ezt nem fogják fel, s ezért inkább olcsó sikereiben gondolnak és remélnék osztozkodni véle, történelmi vakaságukban elvetve azt az örök célt, amelynek pillanatnyilag — tényleg — bilincs, száműzetettség, netán mártírimum az ára...

MIKES IMRE

Események és közlemények

PÁRIZS

A párizsi Magyar Katolikus Misszió nagytermében, melyet a hívek vasárnaponként mint kápolnát használnak, január 26-án volt az első hangverseny, melyet Archawski-né, Döményi Irén adott. Ezzel akart hozzájárulni, hogy az 1970-ben vásárolt raktárhelyiség átalakítása mielőbb befejeződjék és a Misszió kultúrmunkája elindulhasson.

Előadássorozatot dolgozott ki, melynek központi témája a magyar népdal.

Az első előadás témája: «A magyar népdal eredete és stílusjegyei». A második hangversenyé (febr. 25.): «A vallásos zene és a magyar népdal kapcsolata» volt.

Mindkét este mintegy 30 népdal hangzott el, két-két eredeti népviseletben, színpadi játékkal és tánccal élénkítve. A dallamokat érdekes és komoly francianyelvű összekötő szöveg vezette be és tette érthetővé.

Mindkét este teljes sikert aratott az előadónő. A kb. 200 férőhelyes terem mindkét alkalommal megtelt és a közönség körében majdnem annyi francia volt jelen, mint magyar.

A március 17-iki, harmadik előadás címe: «Magyar balladák».

OCULI MANNHEIMBAN

«Szemem az Úrra szegezem szüntelen, Ő menti ki hurokból léptemet» (Zs. 24, 15. 1.). E szavakkal kezdődik a nagybőjt 3. vasárnapjának bevezető zsoltára. Innen kapta a vasárnap nevét: Oculi. Ez a bibliai idézet kihívás mindennel szemben, ami ma természetesen mondható. Az ószövetségi hagyomány Istent láthatatlannak mondja. Az emberi fantázia — egyénileg különbözőképpen — látja, képzeletben maga elé Istent: ezért emelhetem szemem az Úrra, a láthatatlanra.

Ezen a vasárnapon a mannheimi magyarok szentmise után rövid megemlékezésre jöttek össze. Bevezetőben Kása István a 48-as szabadságharc hátterére, előzményeire mutatott rá, kifejtve annak tanulságát. A szabadság megőrzésének módját a következőkben szögezte le: magyar nyelvünk megőrzése és ápolása, összetartás és megfontoltság.

Csaszkóczy Emil Mindszenty bíboros primás úrnál tett látogatásáról számolt be. Sokak szemét megnyitotta és előttük eddig ismeretlen tényre irányította figyelmüket: a primás mai életére.

Befejezésül Mórocz István atya az 1971-es fatimai zarándoklaton készült felvételeit vetítette. A művészi képek és a hozzájuk adott magyarázatok a zarándoklat mély értelmét és lelki értékét tükrözték vissza.

Ez a hármas megemlékezés, ha egészen különböző témákat világított is meg, szoros kapcsolatban áll a mai zsoltárral. Nem ismert, nem látott dolgokra nyitotta meg fülünket, irányította szemünket. A nagybőjt keresztény értelme, hogy Isten személyesen szabadítja meg az emberiséget a bűn és bűn-

hódés örvényéből. Ő menti ki a hurokból azok lábát, akik szabadok a k a r n a k lenni. A 48-as és 56-os szabadságharc példa, a bíboros élete figyelmeztetés, Fatima útmutatás arra, hogy mit kell tennünk, hogy Isten ne csak léptünket, de nyakunkat is kimentse az istentelenség hurokjából.

SENNYÉY TAMÁS

MEGHÍVÓ

A Svájci Keresztény Magyar Munkásszövetség Zürichi Csoportja

1972 április 22-én, szombaton 5 órakor

IRODALMI ESTET

rendez

«Arany János költészete és kora»

címmel

Zürichben, a Kirchgemeindehaus «Guthirt»-ben, Guthirtstr. 7. Megközelíthető a 33 és 71 számú busszal, Rosengartenstr./Nordbrücke megállóig.

Előadó: Kozma Ferenc szkv. vk. őrnagy, Liège.

Közreműködnek: Berei Múria művésznő és Csenedes Gyula zeneszerző (zongora).

A rendezés családi jellegű, elhelyezkedés asztalok mellett. Az előadást 30 perces szünet szakítja meg, befejezése után pedig vidám, baráti szórakozás zongoraszó mellett 12 óráig.

H i d e g - m e l e g buffét! Magyar borok, sör, üdítő italok, kávé, édességek. Hivatkozással eddigi nagysikerű előadóest-inkre, kérjük, hogy ezen a rendkívüli élményt ígérő irodalmi esten — amely ifjúságunk számára különösképpen tanulságos lesz — minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A rendezvény célja kizárólag a magyar irodalom és kultúra ápolása.

Tagtársainkat, barátainkat, minden magyar hazafit és érdeklődőt nagy szeretettel vár a

RENDEZŐSÉG

(Dr. Angyán s. k. főrendező)

WASHINGTON

Az Amerikai Közös Magyar Külügyi Bizottság és a Magyar Koordináló Bizottság múlt év őszi együttes ülése egyhangúlag határozatot fogadott el, mely szerint 1972 március 15. alkalmából az alábbi felhívást intézi a szabadföldi magyarsághoz:

PRAKTIKUS AJÁNDÉK!

FÉNYKÉPEZŐ- ÉS MOZIGÉP

SZÍNHÁZI ÉS SPORTLÁTCSÓ

VILLANÓLÁMPA, ÓRÓKVAKÚ

FÉNYMÉRŐ, ÁLLVÁNY, STB.

KEDVEZMÉNYES ÁRON!

Emlékezzék meg a magyar emigráció az idén különös ünnepélyességgel 1848 március 15-ről és idézze fel, hogy a Szabadságharc egyik legfontosabb vívmányának a sajtószabadságot tekintjük. Az önkényuralom ellen felkelt magyar nemzet egyik legelső tette a sajtószabadság kivívása volt, mert a márciusi ifjak jól tudták: az ország nem lehet szabad és független a sajtó szabadsága nélkül! Ezért retteg tőle minden zsarnok rendszer!

Napjainkban, amikor hazánkban elnémitották a szó, a vélemény, de még a gondolat szabadságát is, az ország határain kívül kényszerült emigrációs magyar sajtó hivatott Negyvennyolc és Ötvenhat szellemében képviselni a világ fórumain a magyar ügyet. Szószólója, lelkiismerete kell hogy legyen az otthoni hallgatásra ítélt tízmillióknak és ápolnia, hordoznia kell a magyar újságírás nemes hagyományait, a sajtószabadság eszméjét.

Ennek a Gondviseléstől rájuk ruházott történelmi feladatnak a szabadföldi magyar sajtó munkásai számtalan nehézséggel küzdve, szent hivatástudattal vezetve, jóformán anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzett áldozatos munkával immár negyed százada híven tesznek eleget. A szabadföldön élő magyarságnak kötelessége az idei március 15-én erre gondolni és további kötelessége: minden támogatást megadni a szabad magyar sajtónak!

Az együttes ülés azzal kívánja elismerését kifejezni az emigrációs magyar sajtó tevékenysége iránt, hogy 1972 március 15-ét a Szabad Magyar Sajtó Napjává nyilvánítja!

A Közös Magyar Külügyi Bizottság és a Magyar Koordináló Bizottság megbízásából:

Pásztor László ügyvezető elnök

Művészt Stuttgartban!

Szőrényi Éva

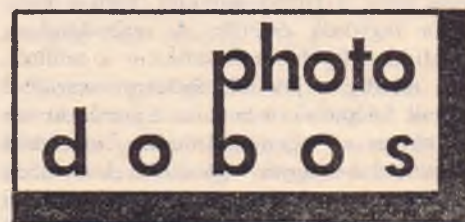
neves magyar művésznő (USA) európai körutja alkalmából

Stuttgartban is fellép

1972 április 16-án, vasárnap d. u. 5 órakor a Kronen-Hotel különtermében, Kronenstr. 48.

Az élményt jelentő alkalomra mindenkit szeretettel meghívunk! A költségekhez 3.— DM hozzájárulást kérünk.

RENDEZŐSÉG

Tul. Dr. Dobos Gyula
8 München 2 Rindermarkt 16
Tel. 0811/ 240 852

József-nap a Pázmáneumban

Március 18-án d.e. 11 órakor jelentek meg Mindszenty József bíboros-prímásnál a Bécsi Magyar Egyházközség vezetői Dr. Radnai Tibor egyházi és Dr. Gianone Tibor világi elnökkel az élükön, hogy a primás urnak névnapja alkalmával tolmácsolják a bécsi magyar hívek jókívánatait és köszöntését. Pontosan 11 órakor lépett hozzájuk dolgozó szobájából Mindszenty primás, akit a 20 főnyi küldöttség élén P. Radnai az alábbi szavakkal köszöntött:

Eminenciás Urunk!

A Gondviselés abban az örömben és megiszteltetésben részesít minket — a bécsi magyar egyházközség tanácsstestületének tagjait, — hogy súlyos évtizedek után mi köszönhetjük először szabadföldön Hercegprímás Urat nevenapja alkalmából. Most itt gátlás nélkül fejezhetjük ki szívünk őszinte érzéseit és lelkiismeretünk sugallatait.

Ezt a kedvező ünnepi alkalmat használjuk fel arra, hogy Eminenciád magas színe előtt kifejezzük névnapjaink jókívánatait s bemutassam a minap újjáalakult s az egyházmegyétől jóváhagyott egyházközségünk tanácsstestületét, illetőleg annak tagjait.

Hála a Gondviselésnek azért, hogy Hercegprímás Urat (annyi viszontagság után) testi-lelki épségben köszönhetjük körünkben.

Hála a Godviselésnek azért, hogy habár idegenben és száműzetésben, mégis szabad világban, magyar oázisban és magyar környezetben töltheti termékeny napjait.

Hála a Gondviselésnek mindazért, amit jellem nagyságával és áldozatkészségével a világegyháznak, a magyarságnak s az emberiségnek nyújtott. Erre vonatkozólag szabadjon idéznem a magyar bizottság nyilatkozatából: «Mindszenty bíboros (a náci és kommunizmus totalitárius rendszerek elleni küzdelmével) a lelki és erkölcsi ellenállás világszimbólumává emelkedett.» Így tekinthetünk fel mi is Eminenciádra.

Hála a Gondviselésnek azért is, hogy Bíboros Úr szavával és példájával hathatós tanítást nyújtott mindnyájunknak.

Mélyen meghatva olvastam fel 1948 őszén a móri plébánia-templomban utolsó otthoni körlevelét, mely arra hívja fel a magyar közvéleményt, hogy sejtí, mi van készülődben. Sejtelve beteljesedett. Az istentelen terroristák kezébe kerülve, megpróbálták a Moszkvában tanult brutális módszerekkel Bíboros Úr erkölcsi erejét, szabadakarát megtörni. És hogy ilyen bánásmód, majd 20 és egy-néhány évi börtön után, ma mégis egészségben köszönhetjük nevenapján — megint annak a jele, hogy hogy Bíboros Úr a Gondviselés eszköze, egyházunk és hazánk szolgálatában.

Azonkívül azért a tanításért is köszönetet mondunk, melyben már itt szabadföldön részesített bennünket. Egyik-másik figyelmeztetése máris szállóigékként járja be a világot. Valamennyiünk lelkiismeretét felrázta első bécsi szentbeszédének következő mondata: «Tegyük fel magunkban a kérdést: sülyedtünk-e ettől a Nyugattól, amióta hazánkat elhagytuk, avagy emeltünk-e valamit magunkon és ezen a Nyugaton? Ez a mi zarándok

életünk legfontosabb kérdése.» Úgy érzem, valamennyien megértettük, sőt megszívtuk, hogy követnünk kell Szent Erzsébet példáját és a magyarságnak nyugat védelmében teljesített szolgálatait. — A történelem majd számon kéri emigrációntól, hogy a kommunizmus elnyomása alatt megedződött vallásosságunkkal javítottunk-e a jólétben elpuhult nyugati kereszténységben.

A magyar nyelv ápolására elhangzott felhívása igen kedvező visszhangra talált s meghozta gyümölcsét. Szerte a világon nyílnak hétvégi magyar iskolák. A magyar cserkészlet

A Szentatya távirata

Főmagasságú és Főtisztelendő
Mindszenty József
bíborosnak
Bolzmanngasse 14.
A - 1090 Wien

Szent József ünnepén
meleg szeretettel
gondolunk Rád és buzgó
imában kérjük Érted hatalmas
Pártfogód közbenjárását.
Atyai szívvel adjuk Rád
apostoli áldásunkat, hogy általa
árrasszanak el Téged a
lelki örömeink és békének
égi adományai.

VI. Pál Pápa

keretében pedig lelkes munka folyik az emigrációs magyar ifjúság hazafias nevelése érdekében. Sok gyermek a cserkészlet körében tanulja meg újból a magyar nyelvet.

Dr. Gianone Tibor az egyházközség névnapjára ajándékát, «Az esztergomi egyházi múzeum képtára» című kötetet nyújtotta át díszkötésben.

A köszöntésre válaszolva Mindszenty primás többek között ezeket mondta:

Isten keze irányítja mindnyájunk sorsát: túri vagy engedi vagy éppen rendeli. Akár így, akár úgy, legyen meg az Ő akarata.

Szónokuk idézett egyet-mást az én életemből, szavaimból és tanácsaimból. Az, amit én a híveknek mondok, már hosszasan átszűrődött a lelkemen és a legszükségesebbeket hirdetem, — nem törődve azzal, hogy tetszik-e a világnak vagy nem. Ezekre a gondolatokra szükség van, s azt kérem, hogy amilyen szívesen veszem én az Önök üdvözlését, ugyanazzal a készséggel mondják az én beszédeim végén az Amen-t, és tegyék lehetővé, hogy gondolataim, szavaim és tanácsaim váljanak a magyar nép lelki és nemzeti érdekeinek a javára és szolgálatára.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESÜLTEK

Ausztriában:

Tomsich Ildikó, 1972 febr. 19-én, Bécsben
Gyulai Mária Erzsébet, 1972 febr. 20-án,
Traiskirchen-ben

Schumacher Alekszandra Klaudia, Sch. Imre
és Rózsika leánya, Linzben

Palotás Klára, P. János és Mária leánya,
Linzben

Németországban:

Varga Somogyi Rudolf, V. S. András és
Kihút Rozália fia, 1972 március 5-én,
Mannheimben

Árpa Attila Kornél, A. József és Krista
Katalin fia, 1971 nov. 17-én, Münchenben

Pesti Livia, P. József és Pozsád Katalin
leánya, 1972 január 15-én,
Starnberg/Münchenben

Balogh Andrea Ildikó, B. György és Benkő
Mária leánya, 1971 nov. 4-én, München

Komlósi Antal, K. András és Komlósi
Erzsébet fia, 1972 febr. 7-én, Münchenben

HAZASSAGOT KÖTÖTTEK

Németországban:

Richter József és Ranz Carola
1972 március 2-án, Münchenben

AZ ÖRÖK HAZABA TAVOZTAK

Ausztriában:

András (Jenrascák) K. Fülöp iskolatestvér,
78 éves, 1972 febr. 21-én, Graz-ban

Kasza Imre, Linzben

Dankó Mátyás, Linzben

Nagy János, Thalhamban (Öregotthon)

Bódi Imre, Linzben

Tóth Mihály, Linz (Haid)

báró Acél-Sipos Lydia, Linzben

Szekeres Károly, 70 éves, 1972 jan. 21-én,
Bécs-Lainzben

Windisch-Graetz Mária szül. Széchenyi, 85
éves, 1972 febr. 3-án, Trautmannsdorfban.

Az engesztelő gyászmisét Mindszenty
József Eminenciája celebrálta és búcsúztatta is a bécsi magyar templomban Singerstr.) febr. 9-én.

László Mária Oberlehrerin, 1972 febr. 19-én,
Eisenstadtban. A megholtban László püspök úr édesanyját gyászolja.

Németországban:

Dr. Bolla Gyula, 87 éves, 1972 febr. 18-án,
Ohlsbachban

Gyolokay Szaniszló, 75 éves, 1971 okt. 16-án,
Münchenben

Leveles Katalin, 75 éves, 1972 jan. 6-án,
Münchenben

Nagy Róza, 80 éves, 1972 január 25-én,
Münchenben

Bartek György, 45 éves, 1972 febr. 18-án,
Dachau/Münchenben

Svájcban:

Tuka -Németh Erzsébet, 81 éves,
1972 jan. 14-én, Gt.Gallenban

Dr. Aigner Lajos, 64 éves, 1972 jan. 24-én,
St.Gallenban

Mit ér a papi nőtlenség?

Néhány részletet idézünk Márton Aron gyulafehérvári püspöknek a szinoduson elhangzott felszólalásából.

A papok egy része — amint halljuk — különböző tájakon arról panaszkodik, hogy idegennek érzi magát a szekularizált világban. Sokan úgy gondolják, hogy a mai embernek többé már nincsen szüksége a papok szolgálatára és ezért magukat feleslegesnek vélik.

Minket a történelem vihara — amint mondják — az ezelőtti helyzetünkől kivett. Hirtelenül egészen más körülmények közé kerülve kezdetben szédülés fogott el minket. Majd ismét öntudatra ébredve megértettük, hogy most abban a helyzetben vagyunk, amit az Úr Jézus az ő papjainak megjövendölt. Azt is megértettük, hogy híveink, sőt a nemhívók is, ezt a bizonyosságot várják tőlünk. Ez a helyzet a papot kétségkívül egy bizonyos, hogy úgy mondjam, társadalmi magányosságba úzi. A pap tapasztalni fogja, hogy ő az erőközpont, vagyis az Istent kereső emberek összetartozásának és tevékenységének középpontja, még azoké is, akik távoli területekről vágyódnak az atyai házba.

Túl sokat szóltak a celibátusról. Elnézést kérek, ha erősebb kifejezéseket használok. Egy másik világból jövök és úgy gondolom, nem hiábavaló, ha annak szellemiségét előtettek egy kissé megvilágítom.

A «*Humanae vitae*» és «*A papi coelibatus*» körlevelek körüli hangos vitakozás és a «melodramai hangulat» — hogy Karl Rahner szavaival éljek — mely kísérte ugyanakkor a szembehelyezkedő kijelentéseket elnyomta a «*Popolarum progressio*» körlevél sokkal gyengébb visszhangját. Ez a szerencsétlen egybeesés ámulattal töltött el bennünket. Nálunk úgy értelmezték, mintha ma, amikor az egész világon minden nemzet a legnehezebb problémával vívódik, nyugaton a leg-sürgősebb probléma a lelki veszélybe került papoknak sürgős megházasítása volna.

A papi nőtlenség törvényének megszüntetését vagy enyhítését némelyek a paphiány miatt is követelik, a második Vatikáni Zsinat által is hangoztatott elvre való hivatkozással, hogy t. i. a híveknek joguk van a szentségekhez. De ugyanaz a zsinat, világosabban, mint ennek előtte, kijelentette, hogy a Szentlélek nemcsak a pap közvetítésével, hanem más módon is tud működni és lelkeket megszentelni.

Abban az egyházmegyében, melynek Isten irgalmából püspöke vagyok, a katolikus hitet csaknem kétszáz zavaros esztendőn keresztül, a 16. és 17. század folyamán, néhány ferences atya őrizte meg a licenciatusoknak nevezett világi férfiak segítségével. A licenciatus név nem akadémiai fokot jelentett, hanem csak azt, hogy hitben erős és feddhetetlen férfiakat választottak, néhány heti tanítás után a plébániák meghatározott tevékenységekkel való ellátására. (Például a keresztség kiszolgáltatására, házasságkötésnél való közreműködésre, ünnepnapokon az Ige szolgálatára, halottak eltemetésére, stb.)

A társadalmi környezet gyökeres átalakulása papjaink számára új feltételeket teremtett. Ezek között a feltételek között megtapasztaltuk a coelibatus értékét, amennyiben nagyon megkönnyítette nekünk a papi feladatok gyakorlását. Hozzáteszem, hogy a papi hivatások száma nem csökkent.

A keresztény életből nem kizárható ki az önmehtagadás. Az emberiség talán soha annyira nem szorult rá olyan emberekre, akik javakról — beleértve a házasságot is — lemondjanak. A mai ifjúság magatartása is világosan figyelmeztet arra, hogy az ifjúság értékeli a jóirányú gyökeres döntéseket. És ha van testület, melynek feladata ebben a szekularizált világban is gyökeres bizonyosságot tenni az evangéliumról, akkor — úgy látom — elsősorban a katolikus papok vannak hivatva arra, hogy ezt a feltétlenül sürgető és mindenképpen időszerű küldetést nagylelkűen vállalják.

MARTON ARON

MÜNCHEN

A Münchener Magyar Egylet rendezésében 1972 ápr. 14-én, pénteken 19.30 órai kezdettel Szörényi Éva-est lesz a *Gaststätte Wolfgangshaim* termében (St. Wolfgangspl. 9. sz.).

Közreműködnek: Fazekas Endre operanékes és Holló Mária zongoraművész. Utána tetszésszerű vacsora és tánc.

Belépődíj 5.— DM, diákoknak 2.50 DM.

Münchenben a Magyar Egyetemisták és Főiskolai Hallgatók Németországi Szövetsége Müncheni Csoportja március 18-án 17.30 órai kezdettel hangversennyel egybekötött Szabadság-Ünnepet rendezett. Váczi Gyula zongoraművész Chopin, Liszt, Bartók és Kodály zeneszámaiból nagy sikerrel adott elő. A közönség minden számot kitörő tapssal jutalmazott meg.

Közreműködtek Létay Zsuzsa, Farkas László operanékes énekszámokkal, Somlay Zoltán szavalattal. Nagy Mihály egyetemi hallgató ünnepi beszédében az 1848-as szabadságharcnak a jelenben is érvényes feladataira mutatott rá nagy hozzáértéssel.

EISENSTADT

Dr. László István megyéspüspök a Formóza Magyar Jezsuita Misszió számára 10.000 Schilling segélyt adományozott abból az alkalmából, hogy az ausztriai magyar lelkészek konferenciáján Cser Palkovits István ismertette a misszió helyzetét.

Hógyész Pál Sopron vármegye volt főispánja 1972 március 1-én ünnepelte 90. születésnapját, egyúttal mint volt bencés diák 70 esztendő érettségijének és főispáni beiktatásának 35 éves jubileumát.

Rokonai, barátai, és tisztelői Eisenstadtban (Kismarton) ünnepi vacsora keretében találkoztak és tolmácsolták jókívánásaikat.

PAX ROMANA TALÁLKOZÓ Lausanneban

A Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom február 26-án a svájci Lausanneban rendezett előadást 25 résztvevővel. Túlnyomó részük fiatal magyar orvos volt.

Dr. Marghescu Sándor (Münchenből) a katolikus világnézet és a mai orvostudomány viszonyáról értekezett nagy orvosi szaktudása mellett rendkívül nagy bölcséleti, lélektani, történelmi, szociológiai és nem utolsósorban teológiai felkészültséggel.

Előadását annak megállapításával kezdte, hogy a katolikus világnézet lényegében nem változó, statikus. Az orvostudomány pedig ma szinte napról-napra fejlődik, új meg új fölfedezésekkel gazdagodik. A hívó katolikus orvosnak feladata e kettő között hidat építeni. — Manapság különösen sok új meglátás és ezzel kapcsolatban új kérdés merül fel. Gondoljunk csak az emberi élet keletkezésére, szülészeti kérdésekre, a népesedés egyes országokban való rendkívüli felszökésére, alató- és kábítószerek orvosi alkalmazására, a modern műtétek sokféleségére, például emberi szervek átültetésére, a teológia és az orvostudomány illetékességi határvonalára, stb., stb.

Az előadást érdekes eszmecsere követte.

Nagyon örvendetes és a jövőre nézve biztató volt látni, hogy a fiatal magyar orvosok hivatásuk gyakorlásánál mennyire ügyelnek a keresztény lelkiismeret követelményeire.

PFEIFFER MIKLÓS

A PAX ROMANA KONGRESSZUST

Németországban, a Münchentől északkeletre fekvő Z a n g b e r g b e n tartják a szokásos húsvét utáni héten, 1972 április 3 és 9 között.

Idei téma a magyarság helyzetének és jövője alakulásának vizsgálata. Foglalkoznak a magyarság midhárom ágával: a hazában, a kisebbségben és a külföldön élővel egyaránt. Főbb témák:

- * történelmünk tanulságai,
- * a keresztény remény szerepe a nemzet életében,
- * érdemes-e magyarnak lenni?
- * az otthoni politikai és közéleti keret,
- * kisebbség — nemzetiségek,
- * magyarok külföldön.

A részletes programot kb. egy hónap múlva adják ki. Az érdeklődők jelentkezését máris szívesen látjuk. Mintegy 110 hely áll a résztvevők rendelkezésére, és — természetesen a közgyűlési küldöttektől eltekintve — a jelentkezések befutási sorrendjében tudnak csak helyet biztosítani.

Részvételi díj, lakás és ellátás az egész hét tartamára: DM 120.—, ösztöndíjas diákoknak DM 60.—; gyermekeknek megbeszélés szerint maximálisan DM 60.—. A gyerekek megfelelő felügyeletét biztosítják, de számukra (az elhelyezés megkönnyítése érdekében) gyerekágyat, vagy madracot kell hozni.

Emlékezzünk

1571 április 2-án esett el Thury György kanizsai várkapitány. 1544-ben még ipolysági kapitány volt. 1552-ben a palásti mezőn az olaszokat ő mentette meg a törököktől. 1558-ban lévai, majd palotai kapitány 1566-ig, mikor Palota várát Arszlám pasával szemben védi. Amikor később Mohamed pasát elfogta, Miksa király az egész tábor jelenlétében aranyláncot adományozott neki. A kanizsai csata után, melyben életét veszítette, a törökök fejét levágták és Konstantinápolyba küldték.

1846 április 8-án hunyt el Vásárhelyi Pál, hazánk egyik legnevezetesebb mérnöke. Született Szepesolasziban 1795 március 25-én. Két legismertebb alkotása az aldunai munkálatok és a Tisza szabályozása. Széchenyi Vásárhelyit bízta meg, hogy az aldunai zuhatagokon és szorulatokon keresztül a hajózható út létesítésére terveket készítsen. 1832 tavaszán Vásárhelyi hozzáfogott a nagy munka terveinek előkészítéséhez, és rövid időn belül el is készült ezekkel. 1833-ban Széchenyi társaságában hosszabb tanulmányútra Angliába utazott. Itt tanulmányozta, hogyan lehet a vízalatti sziklákat eltávolítani és a megfelelő gépeket is beszerezte. 1834-ben visszajött, és akkor vette észre, hogy pénzügyileg nem tudja nagy tervét végrehajtani, bizonyos változtatásokat tett, és egy kisebb tervet dolgozott ki. 1837-ben adták át a forgalomnak a szép «Vaskapu» aldunai utat, vagy amit akkor Széchenyi-útnak neveztek el.

Másik nagy munkája Vásárhelyinek a Tisza szabályozása volt. Ezt a feladatát két részre osztotta; s pedig: az egyik rész az ár-

vizek gyors levonulása, másik az ármentesítést célozta. Így Vásárhelyi a Tisza-völgy vízbajait nemcsak a kiöntésekben, hanem a kiöntések hosszú tartamában is látta s igen jól felismerte, hogy oly csekély esésű folyón, mint a Tiszán az árvizek levonulásának siettetése kiváló haszonnal jár. Ezért 101 átvágást tervezett, és így a Tisza hossza mintegy egy-harmaddal rövidebb lett volna. A Tisza-völgyi Társulat gyűlésén látta, hogy terveit nem akadják elfogadni és előnyben részesítik Pietro Paleocapa terveit, melyek szerinte mindent elrontanak a helyzet nem-ismerése miatt, ezen annyira felizgult, hogy szívszélhűdést kapott és meghalt.

1757 április 3-án (215 évvel ezelőtt) született Verseghy Ferenc, pálos szerzetes és költő. Résztvett a Martinovics-féle összeesküvésben, ezért nyolc évet börtönben töltött. Kiszabadulása után irodalommal foglalkozott. Munkássága nagyon sokoldalú volt: szónok, költő, nyelvész, műfordító, zenész, esztétikus és szótáríró.

Két idézet munkáiból:

«Nemzeti költészetünk szomorú sorsára
tekints le,
s küldj hacsak egy szikrát út nélkül
szerte bolyongó
verskoholóinknak foganós szívekbe
tűzedből...
Nyisd meg az észet benne, hogy lássák
istenit tisztét
csendes Apollónak; hogy lábas hanggal
az elmét
édesen érdeklő lantján mértéktelen
ujjal

össze ne szaggassák a húrokat; és hogy
esztelen
szószaporítás közt ecsetét bűdös írba
ne mártsák...
(Ajánlólevél.)

Másik idézet pedig «A szép mesterségről» című tanulmányából. «A Szépség egy bennünk fekvő finomabb érzékenységgel szoros szövetségben állnak. Ez teszi képessé az embert arra, hogy a Széptől megilletődjék. Mikor lesz valami szép? Ha a Mestertől kidolgoztatván érzékeny kellemetességek által képzeletünket magokra édesítik. A Szép Mesterségeknek legközelebb való tzeljok a szíveknek hathatós illatése.»

1847 április 8-án hunyt el Lövy Izsák Újpest alapítója. Született Nagysurányban 1793-ban. 1823-ban átvette apja nagysurányi üzemet, egy talpbörgyárat. Ezt a gyárat át szerette volna telepíteni Pestre, mivel megyéjében zsidó volta miatt zaklatásokban volt része. Pesten nem sikerült letelepednie, ezért 1835-ben Pest szomszédságában, a Károlyi grófok palotai birtokán pusztát és lakatlan területen felépíttette gyárat és lakását. A földesúrral olyan szerződést kötött, mely lehetővé tette a további építkezéseket és fejlesztést. Első lakók a gyár munkásai lettek. Jótékonyágáért közkedveltségnek örvendett, és sok éven keresztül a helységnek, melyet ő Újpestnek nevezett, választott bírása volt.

1921 április 20-án hunyt el Balogh Gyula Szombathelyen. Vasmege levéltárosa volt és újságíró. Eleinte Vas Gereben újságjánál segédszerkesztő, majd a Vasmegei Lapok szerkesztője lett. Széleskörű újságírói és más munkája mellett történelmi tanulmányokat írt, főleg Vasmege múltjából.

HIRDETÉSEK

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan elkészíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

All. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász	DM 9.60
1 kg rizses véreshurka	6.—
1 kg rizses májashurka	6.—
1 kg vastag paprikás szalonna	7.—
1 kg tokaszalonna	7.—
1 kg disznósajt	7.—

5 kg-tól portómentes szállítás. Csak beljöldi megrendeléseknek tudunk eleget tenni.

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal/Pfalz

Peter-Rosegger-Str. 3.

Tel. (06233) 92 58

SZOLID MAGYAR NŐ ISMERETSÉGÉT

keresi 47 éves, 168 cm magas, rk. jólkereső gyárimunkás házasság céljából. Kis falusi háza és földje van Tours mellett. Címe:

Danis Guy

37 Monnaie, France

NYUGATNÉMETORSZÁGBAN ÉLŐ,

35 éves, 180 cm magas, jó megjelenésű, nőtlen, rk. intelligens szakmunkás hasonló 30 év körüli hölgy ismeretségét keresi komoly szándékkal. Leveleket «Boldogok leszünk» jelígre az

Életünk Gazdasági Bizottságához

7 Stuttgart 1, Werastr. 63 kér.

NYARALÓK, VIZISPORT KEDVELŐK!

Új magyar nyaraló-telep a francia kis Côte-d'Azur varázslatos, szép helyén július-tól megnyílik. Elhelyezés komfortos bungalow-sátrakban, csak reggeli szolgáltatással. Olcsó árak! Vitorlázási tanfolyamok. Jelentkezzen mielőbb levelezőlapon! A kívánt időpont és a résztveendő családtagok száma megjelölendő. Ez igen fontos

az előzetes felméréshez és beosztáshoz. Mindenkinek részletes Tájékoztatót küld: Kubinyi, 5 Köln 80, Münsterer Str. 15.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKUS

megismerkedne komoly és szolid leánnyal, vagy özvegy asszonnyal, 20-28 évesig. «Dohányosok kizárva» jelígre csak kézzel írott és fényképes leveleket az

Életünk Gazdasági Bizottságához

7 Stuttgart 1, Werastr. 63 kér.

Megnyílt a

«Falusi Vásár»

Magyar fazekasmunkákkal, himzésekkel, régiségekkel és sok szép ajándék ötlettel. — Címe:

«FALUSI VÁSÁR»

Ungarische Töpferei und Volkskunst

Ildigó Körner Pálinkás

D - 7021 Harthausen/Filder

Hauptstr. 32.

A Szent István Zarándokház

— «a magyar önérték és becsület ügye»

Szent István születése és a magyar kereszténység ezeréves jubileumára elkészült Rómában a Szent István Zarándokház. Fáy Erzsébet nagy áldozatkészséggel felépítette az épület két szárnyát, sok más jótevő erkölcsi és anyagi támogatása biztatást adott, hogy a telek megvásárlására, az épület harmadik szárnyának megépítésére és a teljes ház felszerelésére szükséges összegeket is elő tudjuk teremteni. Így látunk neki, nagy optimizmussal, hogy a Szent István által alapított zarándokházat, mely egykor a Szent Péter bazilika tövében, a mai sekrestye helyén állt és 1776-ban lebontásra került, születésének ezeréves évfordulójára újjáépítsük.

Mi a Zarándokház célja, rendeltetése?

1) A Zarándokház magyar támaszpont, befogadó és eligazító központ akar lenni minden magyar számára, aki Rómába jön. Segíteni akar a legkülönbözőbb helyzetekben: nyelvi nehézségekben, a pápai kihallgatások elkészítésében, az Örök Város vallási és kulturális értékeinek megtekintésében. A Zarándokház hivatása, hogy a magyarok római tartózkodását szellemi és lelki élménnyé tegye.

2) A Ház magyar kulturális központ akar lenni. Könyvtárában összegyűjti az emigráció szellemi alkotásait, kiadványait, hogy azokat az utókor számára megőrizze. A Ház levéltárában kapnak helyet az emigráció legfontosabb dokumentumai, hogy feledésbe ne menjen annak a sok alkotásnak emléke, melylyel a magyar név becsületét külföldön öregbítette.

3) Tanulmányi háza lesz a speciális kiképzésre az emigrációból Rómába érkező fiatal papoknak és lelképásztori központja az olaszországi magyar kolóniának és a 25. éve ki nem fogyó menekült táboroknak.

4) A Zarándokház, végül, a magyar önérték és becsület ügye is: Szent István korában az elsők között voltunk, akiknek zarándokházuk, nemzeti templomuk, otthonuk volt az

Örök Városban. Ezer év után idegenbe kellett mennünk, ha keresztény tradícióink szerint akartunk ünnepelni.

Szent István jubileumának és a római zarándokház felépítésének időbeli egybeesése alkalmas arra, hogy elgondolkoztasson. Az utóbbi évtizedekben csak rombolták a szent-istváni keresztény alapokat, intézményeit csorbították, szellemét elnyomni, száműzni igyekeztek. Ha Szent István alakja, életműve, keresztény világnézete még eszménykép számunkra, jubileuma alkalmából mit tehetnénk mást, minthogy elveit felszítjuk, elmélyítjük saját életünkben és előmozdítjuk ezeknek megvalósulását is.

S ha Szent István az akkori körülményekhez mértén csodálatos messzelátással fontosnak tartotta, hogy népét Rómához, a kereszténység központjához kapcsolja és ennek érdekében zarándokházat létesített az Örök Városban, hogyan hagyhatná közömbösen az ő eszméihez ragaszkodó magyarságot alkotásainak felújítása? Túlzott optimizmus, hogy Szent István jubileumi évében kifejezzük azt a reménységet, hogy a külföldön élő több, mint egy millió magyar közül akad majd 15-20 %, aki megértéssel és áldozatkészséggel siet a Szent István Alapítvány segítségére, hogy a Zarándokházat terhelő több, mint 150 ezer dolláros adósságot letörleszthesse?

Legyen segítségünk, hogy ez a reménység valósággá lehessen! Szent István nevében jövőnk, az ő művére kérünk, nem kevesektől sokat, hanem sokaktól keveset, hogy így egysebbe forrva, minél többen mondhassák a római Szent István Házaat sajátjuknak!

A Szent István Alapítvány nevében köszönöm eddigi segítségüket és kérem további támogatásukat.

A Szent István Alapítvány Elnöksége
Msgr. Dr. MAGYARY GYULA
Protonotárius-kanonok
pápai prelátus, e. h.

Az adományok befizethetők:

Ausztriában: postai befizetőlap, Scheckkonto Nr. 9.244 «Bankhaus Schelhammer u. Schattera, Wien» (Subkonto Nr. 14.400 Caritas Internationalis — Sankt Stephan Pilgerheim, Rom).

Németországban: postai befizetőlap, Konto Nr. 2787 86 «St. Stephans-Verband E. V. in 6 Frankfurt I».

Olaszországban: Banco di Roma, Agenzia Nr. 4, Konto N. 13021 «Casa Santo Stefano, Roma» vagy pedig postai befizetőlapon Nr. 1/27705 «Fondazione S. Setefano d'Ungheria, Roma»

Svájcban: postai befizetőlap, Postscheckrechnung 17-7667 in Fribourg: «Szent István Alapítvány, Róma».

Más európai országokban: a magyar lelkészeknél.

Tengerentúli országokból: az adományokat csekken vagy Money Order útján közvetlenül a Zarándokház címére; vagy: Banco di Roma, Agenzia Nr. 4, Konto N. 13021 «Casa Santo Stefano, Roma» bankátutalással szíveskedjenek küldeni.

Néhány országban az adományok az adóból is levonhatók. Kérésére bizonylatot küldünk. — Lehet «Emlékszobát» is alapítani a család nevére, — in memoriam — egy megholt kedves rokon emlékére. — A máriatisztlók hozzájárulhatnak «Magyarok Nagyszonyja» oltárunk felállításához.

Jótevőink nevét az Aranykönyvben vagy emléktáblán is megörökítjük.

A SZENT ISTVÁN ZARÁNDOKHÁZ építési költségeire küldött adományok:

Csóka Jenő és Anna, Boston, Mass.	US\$ 5
Jellaschich L. László, Miami, Florida	20
Papp Remig és Viola, Jackson Heights, N. Y.	10
Rosipal Erzsébet a clevelandi Szt. Imre Egyházközség társulata nevében	5
Friedrich Katalin, Parma, Cleveland, Ohio	55
Fazekas György, Buffalo, N. Y. (kötv.)	20
báró Besseney Ferenc, New York (k.)	100
Wachtler Charlotte, New Brunswick, N. Y.	10
Maixner Jenő, Ellwood City, Pa. gyűjtése:	
Pozsgay Dezső	10
Pozsgay Tamás	5
Pozsgay Jutka	1
Pozsgay Sári	1
Dr. Bajnok Dezső	3
Bajnok Zsuzsa	1
Bajnok Katalin	1
Szóllósy Jenő, New York	10
Amerikai Magyar Asszonyok Ligája, Elmhurst N. Y.	18
De Smedt Emile József Marie püspök, Brügge, Belgium	200
Rivó Borbála, New York	20
Szatmáry Károly, New York	20
Havas Imre, New York	10
Fellegi István, New York	5
Fodor Anna, New York	20

Vadócz Frank, Mc Leese Lake, B. C.	Canada \$ 3
Alex A. Kelen, Montreal	10
Bereczky Gábor, Calgary	25

Madzarovic Takács Anna, London	angol font 3

Mezey Jenő, Brühl	DM 20
Keppeler Johanna, Nödlingen	50
Dr. L. Schirilla, Bad Godesberg	10
Pozsgay János, Bad Wilden	20
Josefine v. Marschalko, Lindau	10
Ft. Berkes György, Braunschweig	20
Leisler Klep Walther, Kronberg	50
Dantscher Maria, Teugn	10
Szokolai, Stuttgart	5
Marxbauer Otty, Mühlendorf	20
Dr. med. Bücken Clemens, Bad Godesberg	500
Mayer Irmgard, München	10
Kónya Sándor, Ludwigsburg	20
Ft. dr. Funke Antonius, Bonn	100
Frankovszky Rudolf, Opladen	100
Pethő A., Mannheim	50
C. V. Paderborn	50
Buller Hedwig, Duisburg	20
báró Kempfski J., Jubbelrath	10
Westphal Judith, Bad Godesberg	5
Kőhalmy László, München	33
Szent Józsefről nevezett Orsolyita Zárda, Geisenheim	20
Péter Hans, Frankfurt	20
Geiger J., Köln	10
Liscsinszky Mária, Pforzheim	50
Dr. Drégely Iván, Konstanz	20
Lehoczky László, Bad Schwalbach	15

Dr. Traupfer István, Amberg	15
Müggenburg Christine, Amberg	15
Panajott Rudolf, München	10
Karácsonyi Pál, Frankfurt	50
Trenner Lajos, Landshut	10
Gampl János, München	3
Ruhstorfer Anna, München	20
Ft. Dr. Hieró István plébános, Köln	450
Dr. Csermely, Bergisch-Gladbach	10
Dr. Kaus István, Bonn, Bod Godesberg	100
Menninger István és Teréz	50
Kleifges Gerhard, Trier	66
Spar- u. Kreditgenossenschaft, Regensburg	2.000
Hoffmann Elvira, Frankfurt	10
Takács Imre, Düsseldorf	50
Haarmann R., Bonn, Bad Godesberg	10
Katolikus Magyar Egyházközség (Ft. Czódor István pléb. közvetítése)	400
Brungs Mária, Köln	10
A Kölni Magyar Cserkész Szülei	150
Mihályi Ferenc, Rodenkirchen	1.000
Katolikus Plébánia, Oberdischingen	3
Summerer Agáthe, Tann	5
Ft. Bányász Károly pléb., Borghorst	100
Fehér Lajos, Lomhart	20
Szerencsés Család, Düsseldorf	10
Gergely Éva, Anzhausen	10
Ft. P. Nádor László Albert OFM, Hemering	50
Öminenciája Dr. Frings József, bíboros, Köln	1.000
Dr. Lendvay-Virág Család, Köln	20
Kat. Magyar Egyházközség, Mannheim (Ft. Mórocz István pléb. közv.)	1.000
Püssenich Ursula, Köln	5
N. N., München	50
Leisert D., Königsee	30

Ft. Ansoerge Ferdinand, Linz	Ö.S.	100
Bencés Superior, Marizell		200
Ft. Ecker János pléb., Lockenhaus		50
Esterházy Mary		500
Dr. Felsőbényi Ilona, Wien		200
Dr. Hammer Félix egy. tanár, Bécs		100
v. Taby Árpád, Thalham		1.000
Dipl. Ing. Pázmándy Péter, Wien		240
Márton László, Wien		100
Ft. Girardelli Ferenc hittanár, Linz		100
Preisinger Friedrich, Salzburg		50
Mayer Rudolf, Graz		50
Nikolini József, Salzburg		100
Pintér Család, Wien		10
Salzburgi Magyar Caritas Bizottság		50
Magyar Katolikus Plébánia, Graz, (Ft. P. Nyers János SDB közv.)		2.100
Obauer Gotthardt, Salzburg		50
Halassy Eugenie, Bregenz		20
Gergely Mózes, Maria-Rein		100
Bankhaus Schelhammer és Schattera, Wien		1.000
Gally Mária, Wien		50
Dr. Hertelendy Béla, Ebensee		50
Ft. Dr. Illwitzer Friedrich, pápai kam., Klagenfurt		100
Ft. Gruber Johann plébános, Mannersdorf		100
Angolkisasszonyok Zárdája, St.Pölten		100
Katolikus Plébánia, Tadtén		200
A. v. Wangenheim, St.Gilgen		300
Bucher Sándor, Wien		100
Hajmássy János, Wien		200

Tudnivalók a Szt. I. Jubileumi Kötvény jegyzéséről

A Szent István Jubileumi Bizottság a magyar Szentszéki Megbizottal és a római Szent István Alapítvánnyal egyetértésben Szent István király születése, a magyar kereszténység ezeréves fennállása méltó megörökítése és a római Szent István Ház építkezési költségeinek törlesztése céljából 1970 január 1-től 1975 december 31-ig 11.800 db. kamatmentes kötvényt bocsát ki: 10.000 db. 10 US dollár, 1.000 db. 25 US dollár, 50 db. 500 US dollár és 300 db. 100 US dollár értékűt. A kötvények családtagokra és másokra is átruházhatók. Tulajdonosukat, illetve azt, aki a kötvényt felmutatja, feljogosítja, hogy valahányszor a római Szent István Házban megszáll, szállása és ellátása díjából 10 % engedményben részesüljön. Az engedménnyel 15 éven át élhetnek, míg a kötvény névértéke ki nem merül. Amennyiben ezen idő alatt a kötvénynyújtotta engedményt fel nem használják, az engedmény adományként a Római Szent István Alapítvány tulajdonába megy át.

Kinél lehet kötvényt jegyezni?

- 1) Az illetékes magyar lelkésznél,
- 2) a lelkész megbízottjánál, vagy
- 3) közvetlenül a római Szent István Ház vezetőségénél (Pontos cím: Casa Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, 00151 Roma, Italia, Tel.: 53 73 319 és 53 62 07).

Aki kötvényt jegyez, a szelvényt olvashatóan kitölti és a lelkész, ill. megbízottja útján, vagy akár közvetlenül a római Szent István Ház címére továbbítja.

A Szent István Jubileumi Bizottság mindazokat, akik 50 US dollár értékben kötvényt, illetve kötvényeket jegyeznek, védnökévé, aki pedig 100 US dollár értékben jegyez, fővédnökévé nevezi ki. A kinevezést díszokmány-nal igazolja.

A Szent István Ház Vezetősége
Msgr. Dr. Magyary Gyula
Protonotárius-kanonok, pápai prelátus

Itt levágandó

SZENT ISTVÁN JUBILEUMI KÖTVÉNYJEGYZÉS

Név, pontos cím .....
..... (dátum) ..... összesen ..... db. .... US \$
névértékű kötvényt jegyez. Az ..... összeget azonnal
és egészben, (.....) részletben fizetem.
.....
aláírás

A kötvényt az illetékes lelkész (név:.....), ill. megbízottja
(név: .....) útján vagy közvetlenül a Szent István Ház Vezetőségénél jegyeztem.

Orsolyita Kedvesnővérek, Wien-Mauer	Ö.S.	1.000
Dr. Koncz Béla, Wien		100
Schandler Gyula, Hallein		50
Holdampf Raimund, Salzburg		20
v. Porpáczy Anna, Salzburg		1.000
Emőd Ferenc, Salzburg		20
Ft. Huber Heinz prépost-plébános, Innsbruck		200
Gürtler Edith, Wien		10
Ft. Hechtl Johann, Regens, St.Pölten		50
Ft. Varga Pál, Wien (kötvény)		1.000
Koczó Család, Wien		125
Mambrini Helene, Salzburg		20
Dipl. Ing. Pázmándy Péter, Wien (k.)		236
Ft. Denk Félix, Eisenstadt		1.000
Meister Karola, Kirchbichl		100
Fekete Pál, Kufstein		100
Wenzel Frigyes, Wien		100
Ft. Nussbacher Norbert apát, Lilienfeld		100
Ft. Dr. Varga Pál hittanár, Wien (k.)		1.364
Ft. Dr. Radnai Tibor plébános, Wien		1.500
Szilágyi Sándor, Salzburg		100
Koza Käthe, Guntramsdorf		200
Dr. Schuster Hertha, Bad Ischl		50
Fazekas Emil, Völs		100

Fazekas Emil alábbi gyűjtése:		
Strono Család, Innsbruck	Ö.S.	50
Turczay József, Innsbruck		100
Csonka József, Innsbruck		100
Mohácsy Ilona, Innsbruck		50
Romhányi Árpád, Innsbruck		50
Tóth Béla, Innsbruck		150
Hagyó Család, Innsbruck		20
Dipl. Vw. Németh Károly, Neu-Rum		100
Medgyessy Miklós, Neu-Rum		20
Medgyessy Miklósné, Neu-Rum		50
Oropán Mária, Neu-Rum		30
Horváth Elemér, Neu-Rum		27
Sidó György, Neu-Rum		40
Mademoiselle Mouschart, Liège, (Szokoly Gy. közvetítésével)	Lira	5.987
Madame Mattistuzzi-Tilleur, Liège, (Ft. Dobai Sándor közvetítésével)		6.300
Szent Bernátról nevezett Cisztercita Apátság, Bornem, Belgium		13.040
Görgey Gábor, Malmö		2.400
Msgr. Koksa Duró, a római horvát kollégium rektora		60.000
Farkas Iréne nővér, Berchem	belga fr.	100

(Folytatjuk)

Rövid hírek

Az 1972-es Vatikáni Évkönyv szerint az elmúlt évben 4.6 %-kal csökkent a férfi szerzetesrendek, társulatok és kongregációk tagjainak létszáma.

A legnagyobb szerzetesrendnek, a Jézus Társaságának közel 32 ezer; a ferences rendnek 24.500; a kapucinus rendnek 13.403; a szalézi rendnek közel 21 ezer, az iskolatestvérek kongregációjának 14.500 tagja van.

Körülbelül a fenti százalék arányban csökkent a női rendek, kongregációk és társulatok tagjainak létszáma is.

Tisserant kardinális-dékán halálával, aki 88 éves korában nemrég elhunyt, a kardinális kollégiumnak 119 tagja van.

A lengyelországi Boroszlóban (Breslau) most épül az első, háború utáni templom. Katolikus lapjelentés szerint a kormány nemrég hozzájárulását adta, hogy az egyik elővárosban az építkezés munkálatait megekezd-hessék.

Monte Carloban tartotta XHI. nemzetközi találkozóját az UNDA, a katolikus rádió- és TV-állomások egyesülete. A kongresszuson legjobbnak ítélt rádióprogramokat, TV-filmeket mutattak be. A verseny témája: «Igazságosság és béke a világban» volt.

Japánban egy lelkipásztorra 162 katolikus lelki gondozása jut. Így Japán az Egyház klérusban leggazdagabb országai között az első helyen áll.

A Laterán bazilika levéltárából a múlt év augusztusában 350 felbecsülhetetlen értékű pergamentet loptak el. Az olasz rendőrségnek sikerült most Rómától északra ezek nyomára bukkanni. Az okmányok a X. századtól a XIX. századból származnak, több pápa az uralkodó eredeti aláírását őrzik. A rendőrség további értékes festmények és szobrok nyomára is bukkant.

Würzburgban, a ferencesek templomában nagyszabású oratóriumot mutattak be, a nemrég boldoggá avatott Maximilian Kolbe lengyel származású vértanú emlékére. A szerző szintén lengyel származású ferences, aki teológiai tanulmányai mellett a zeneszerzés művészetét is elsajátította. Oratóriumát legtalálhatóbban egy XX. századi modern misztériumjátéknak lehet nevezni. Alap gondolata: Isten szeretete alkotta a világot.

Jugoszláviában hónapok óta azon fáradozik a katolikus egyház, hogy a rádió- és TV-műsorok keretében, saját adások rendezésével és összeállításával szavát hallathassa. Mint a Glas Konzila c. lap jelenti, eddig még sikertelenül.

Megjelent a római püspökség területére érvényes új esketési szabályzat. Eszerint római lelkészek és plébánosok egy-egy esketés díjaként nem kérhetnek 25 ezer líránál magasabb összeget (kb. 135.— DM). Szegény házasulandóknál ez az összeg mérsékelhető, de nem az ünnepélyesség rovására. A rendelkezés

megszabja az esküvőnél való fényképezés, a díszítés és a kísérő zene megválasztását is.

A pápa nemrég kihallgatáson fogadta a Süketnémák Világszövetsége Elnökségének tagjait. Rövid beszédében felhívta figyelmüket arra, mind orvosi, mind szpichológiai téren fokozni kell a kutatás aktivitását, hogy a süketnémák helyzetén enyhíthessenek.

New Yorkban április 10-12. között tartja világkongresszusát a Katolikus Ifjúsági Világszövetség. Témája: «Ifjúság — hit — jövő» lesz. Az előadók között lesz Helder Camara brazil érsek. A kongresszuson közel 100 tagegyesület küldötte vesz részt több európai államból is.

A Vatikán és Algéria nagyköveti szinten felvette a diplomáciai kapcsolatot. Algéria Egyiptom után a második északafrikai állam, amely teljes diplomáciai kapcsolatban áll a Szentszékkal.

960 ezer dollár lefizetése ellenében továbbra is a Vatikán birtokában marad a jeruzsálemi Notre Dame Hospiz. Erről a Vatikán és Izrael állam képviselői egyeztek meg. A vilámháború idején az épület annyira megsérült, hogy helyreállítását a rend nem tudta vállalni és 1970-ben 600 ezer dollár értékben eladta. A Vatikán engedélyét ehhez azonban nem kérte ki. A hospitál 1887-ben épült a francia zarándokok részére a régi városfal közelében.

Atlanta, Georgia államban (USA) ülésezik az amerikai püspöki konferencia. Ezúttal 75 akreditált újságíró is résztvehet ezen. Mint a konferencia titkára kijelentette, ezzel a lépéssel a nyilvánosság jellegét akarják elérni. Rajtuk kívül lelkészek, szerzetesek, laikusok is jelen lesznek, mint megfigyelők.

Az Andokban a Cerro Tupangato 6800 méteres csúcsán mondott szentmisét hegymászó társainak egy lelkész, aki szintén résztvevett a sikeres expedícióban.

Frankfurtban a Missziók művészete címmel figyelemreméltó kiállítás nyílt. Főként afrikai, japán és kínai művészek alkotásából. A legtöbb műnél szembevetendő, mint fonódik művészien egybe a keresztény hit és az afrikai és ázsiai stíluselem.

Salamanca-ba (Spanyolország) hívták egybe augusztusra a katolikus egyetemek nemzetközi kongresszusát. A világ minden tájáról több, mint 100 katolikus egyetem küldi el képviselőit — jelentették az egyes egyetemek. A rendezőbizottság hamarosan közreadja tájékoztatóját az érdekelteknek «A katolikus egyetemek jellege, szerepe és feladata kórunkban» címmel.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetések pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

VECSEY JÓZSEF

nemrég megjelent könyve

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában
(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Keresünk

valódi vagy átképzett

**SZERSZÁMLAKATOSOKAT,
SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET**

**nagy karosszéria
szerszámok gyártásához.**

Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 %-os mémet nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

DR. MELEGHY K. G.

**Werkzeugbau und Presswerk
5070 BERGISCH GLADBACH**

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 10.— svájci frank,
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben
**Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa**
Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey
Redaktion und Druck: Ungarische Buch-
druckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz),
Frongartenstr. 15.

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Admanistration St.Gallen
Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.